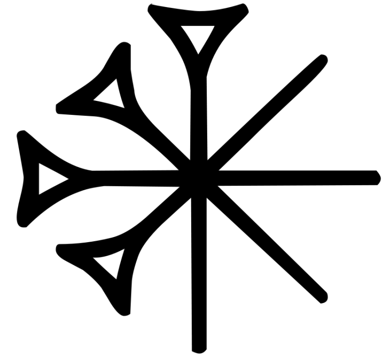
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1_ Οι θεοί ήταν αστροναύτες και άλλα ψευδοεπιστημονικά φετίχ

_Η θεά Ινάννα, θεά του πλανήτη Αφροδίτη , θεά των αστεριών του έρωτα και του πολέμου (Μεσοποταμία)

Εναλλακτική Αρχαιολογία_Πολλά παρελθόντα στο παρόν μας \ Pia Andersson 2012

Η αρχαιολόγος Asa Gurten, η οποία έκανε ανασκαφή στο Çatalhöyük για τρεις χρονιές, μου εξήγησε πως διαρκώς τους επισκέπτονταν λεωφορεία των «Προσκυνητών της Θεάς Μητέρας» με τα οποία έφταναν άνθρωποι οι οποίοι δεν ενδιαφέρονταν για την αρχαιολογική έρευνα που γινόταν στο μέρος αλλά κυρίως έρχονταν για να κάνουν θρησκευτικές τελετές στον λόφο. Αυτές οι επισκέψεις είχαν γίνει αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινής ζωής των αρχαιολόγων, όπως ακριβώς είχαν συνηθίσει επισκέψεις από κινηματογραφικές ομάδες, δημοσιογράφους και τουρίστες.

Το 2003, επιπρόσθετα πάνελ τοποθετήθηκαν στο κέντρο επισκεπτών παρουσιάζοντας την κοινότητα της «Θεάς Μητέρας» και τις εναλλακτικές διερμηνείες του μέρους (Anderson 2004). Λίγα χρόνια αργότερα ξεκίνησαν «Μέρες Διαλόγου» ανάμεσα σε επαγγελματίες επιστήμονες και στους επισκεπτόμενους προσκυνητές της Θεάς Μητέρας. Όμως ο Ian Hodder, που ήταν διευθυντής ερευνών στις ανασκαφές του Çatalhöyük από το 1993, δεν ήταν ένας συμβατικός ακαδημαϊκός αρχαιολόγος. Ο τρόπος του να προσκαλεί διαφορετικές, ανταγωνιστικές ερμηνείες να παρουσιάζονται δίπλα στις δικές του ήταν κάτι αρκετά σπάνιο. Πιο κοινές είναι οι ανοιχτές συγκρούσεις, όπως παρατηρούνται στον αρχαιολογικό χώρο του Ales Stenar στην Σουηδία, στην Σφίγγα της Αιγύπτου ή σε διάφορους αρχαιολογικούς χώρους στις Η.Π.Α. όπου οι ιθαγενείς ινδιάνοι και οι Νέο-Σαμάνοι εκτελούν «ανταγωνιστικές» τελετές καθώς οι αρχαιολόγοι σκάβουν και οι τουρίστες τραβάνε φωτογραφίες (Wallis 2003).

Σήμερα, υπάρχουν παράλληλοι πολιτισμοί που περιβάλλουν την εναλλακτική αρχαιολογία συσχετιζόμενοι με αυτήν με διάφορους τρόπους. Υπάρχει το θυμωμένο κοινό των αρχαιολόγων και άλλων ακαδημαϊκών ,που μεγαλόφωνα προτείνουν πως χρειάζεται να μαχόμαστε τις ψευδοεπιστημονικές εκδηλώσεις της εναλλακτικής αρχαιολογίας για χάριν της αληθινής επιστήμης (Cole 1980). Μία μειονότητα θεωρητικά ενδιαφερόμενων αρχαιολόγων και ακαδημαϊκών από ποικίλους κλάδους εξετάζουν την εναλλακτική αρχαιολογία με έναν πιο θετικό τρόπο, βρίσκοντάς την σημαντική και ενδιαφέρουσα (Hofrorf 2005)

Οι περισσότεροι αρχαιολόγοι αναφέρονται στα θέματα της εναλλακτικής αρχαιολογίας με περιφρονητικούς χαρακτηρισμούς, του τύπου – ψευδο, ανούσια, μη επιστημονική, ελλιπής, κίβδηλης αρχαιολογίας (Cole 1980,Sablof 1982). Αλλά υπάρχουν επίσης και άλλοι ακαδημαϊκοί οι οποίοι μέχρι την δεκαετία του 1990' έχουν προσπαθήσει να μελετήσουν αυτά τα θέματα ως δεδομένα που αξίζουν περιγραφή και ανάλυση, καλώντας τα καλτ, περιθωριακά, ακραία, φαντασιακά ή ποπ. Ο William Stibing 1984 έχει επηρεάσει με την προσπάθειά του να ξεχωρίσει τρία καθοριστικά κριτήρια που ορίζουν την εναλλακτική αρχαιολογία. 1.Την απουσία επιστημονικής μεθόδου και απόδειξης 2. μία τάση για αναζήτηση και απλές απαντήσεις σε σύνθετα ζητηματα και 3: μια διχασμένη και συχνά εχθρική στάση απέναντι στο επιστημονικό καθιερωμένο (Stibing 1984) .

Στις αρχές του 21ου αιώνα πολλοί συγγραφείς συμπεριλαμβανομένου έναν αυξάνοντα αριθμό αρχαιολόγων, άρχισαν να χρησιμοποιούν τον όρο «εναλλακτικό» για αναζητήσεις που μοιράζονται αυτά τα χαρακτηριστικά (Dening 1999 , Sebastian 2001, Schadlatall 2004,Horlorf 2005). Όπως τα άλλα επίθετα που αναφέρθηκαν παραπάνω είναι είτε υποτιμητικά είτε αποτυγχάνουν να καλύψουν όλα τα θέματα που συνήθως εμπλέκονται με τον όρο εναλλακτικό.

Για να καταλάβουμε τι ο όρος εναλλακτική αρχαιολογία μπορεί να υποδηλώνει, κάποιος μπορεί να τη συγκρίνει με έναν πιο οικείο και καθιερωμένο όρο, αυτόν της εναλλακτικής Ιατρικής. Τυπικοί λεξιλογικοί ορισμοί προτείνουν πως η εναλλακτική ιατρική είναι :

1.Μία γκάμα θεωριών και πρακτικών όπου υπάρχουν επιστημονικοί θεσμοί μη καθιερωμένοι σε συμβατικά πλαίσια σκέψης 2.κυρίως εκτελείται από μη επαγγελματίες 3. Συχνά αναφέρεται από επαγγελματίες ως ψευδοεπιστήμη στην οποία οι ασκητές της υποστηρίζουν ότι αυτό που κάνουν είναι

αληθινή επιστήμη 4. Συχνά βασίζεται σε πηγές και εμπνεύσεις που προέρχονται από δυτικό εσωτερισμό, αποκρυφισμό νέας και παλιάς μορφής ,θρησκείες, μύθους και παραδόσεις

Αυτός ο χαρακτηρισμός ταιριάζει κατά κάποιον τρόπο στην εναλλακτική αρχαιολογία. Ένα επίσης κοινό παράδειγμα που χρησιμοποιείται μέσα στην ιατρική είναι ο βελονισμός , που τελευταία ταξιδεύει από το να είναι καθαρά στο μέρος της εναλλακτικής πλευράς του φράχτη στο να είναι εν μέρει αποδεκτό από τη συμβατική ιατρική. Με τον ίδιο τρόπο η Αρχαιοαστρονομία είναι ένα αρχαιολογικό υπο-πεδίο που έχει διασχίσει το όριο ανάμεσα στο κοινότυπο και το εναλλακτικό.

Σε μια προσπάθεια να συνοψίσουμε διαφορετικά θέματα που αποτελούν την εναλλακτική αρχαιολογία το figure 1 εικονογραφεί την ποικιλότητά της. Στον κάθετο άξονα του «χώρου» βρίσκεται η αρχαιοαστρονομία και ιδέες όπως π.χ. το πρόσωπο του Άρη στην κορυφή, οι βυθισμένοι ήπειροι του Μου, Λεμούρια και Ατλαντίδας στον πάτο και στη μέση βρίσκουμε τα μυστήρια της Γης : γραμμές που ενώνουν ιερά σημεία, γεωγλυφίες, γεώκυκλοι και ραβδοσκοπία σχετιζόμενα με μοτίβα και δυνάμεις , πάνω ή μέσα στο έδαφος. Στον οριζόντιο άξονα του «χρόνου» βρίσκουμε στα αριστερά διαφορετικές εκδοχές της δημιουργίας του κόσμου, την έννοια της αποκέντρωσης και την πεποίθηση ότι οι δεινόσαυροι συζούσαν με τους ανθρώπους . Στα δεξιά βρίσκουμε αυτό που αποκαλούμε «αρχαιολογία επιστημονικής φαντασίας» που αναφέρεται σε ιδέες αρχαίων αστροναυτών και ανεπτυγμένης προϊστορικής τεχνολογίας, όπως διατυπώνουν στα βιβλία τους ο Erich von Däniken και ο Zacharia Sitchin, τις θεωρίες ότι οι θεοί της Μεσοποταμίας σύμφωνα με δικές τους ερμηνείες από αρχαία κείμενα και πηγές, ήταν αστροναύτες τεχνολογικά εξελιγμένοι οι οποίοι είχαν προέλευση από το διάστημα και όχι από τη γη. Συγκεκριμένα ο Zacharia Sitchin αναφέρει ως τόπο προέλευσης των αρχαίων αστροναυτών\ θεών τον πλανητη Nibiru, τον ένατο πλανήτη του ηλιακού μας συστήματος που εμείς, συμφωνα με τον Sitchin δεν έχουμε ακόμη ανακαλύψει. Πολλά θέματα μέσα στο ευρύτερο πεδίο της εναλλακτικής αρχαιολογίας συνήθως πάνε χέρι -χέρι με συγκεκριμένες πηγές έμπνευσης. Παραδοσιακοί μύθοι έχουν ενορχηστρώσει την ανάδυση ποικίλλων εκδοχών κοσμολογίας, για παράδειγμα Βεδικών ή Βιβλικών. Επίσης μοντέρνοι μύθοι ξεδιαλεγμένοι από π.χ. τη λογοτεχνία του New Age, τον Νέο-Παγανισμό, των θρησκειών U.F.O., έχουν επηρεάσει την ανάπτυξη των Θεμάτων του τύπου αρχαίων αστροναυτών της εξελιγμένης προϊστορικής τεχνολογίας, τις εικασίες γήινων μυστηρίων και άλλες ποικίλες αντισυμβατικές εκδοχές αρχαιοαστρονομίας. Πέρα από τη λογοτεχνία που είναι αφιερωμένη σε εναλλακτικές ερμηνείες (αρχαιολογικών) χώρων, το πεδίο της εναλλακτικής αρχαιολογίας συμπεριλαμβάνει επίσης και μεγάλες θεωρίες οι οποίες προσπαθούν να αποκαλύψουν προηγουμένως άγνωστες συνδέσεις ανάμεσα σε πολλά διαφορετικά σημεία ενδιαφέροντος. Μια προσπάθεια να συνδυαστούντα περισσότερα αρχαιολογικά μέρη σε μία ογκώδη θεωρία παρουσιάζεται στο διαδίκτυο από τους Wingmakers. Με τους όρους θεωριών συνομωσίας και αναφορές σε μυστικά τεχνουργήματα, αρχαιολογικά κηρύγματα και μία μεγάλη γκάμα από θρησκευτικά υλικά, τα πιο εναλλακτικά αρχαιολογικά ζητήματα αλληλοσυνδέονται το ένα με το άλλο σε μία ευρύτερη New Age θρησκευτικότητα.

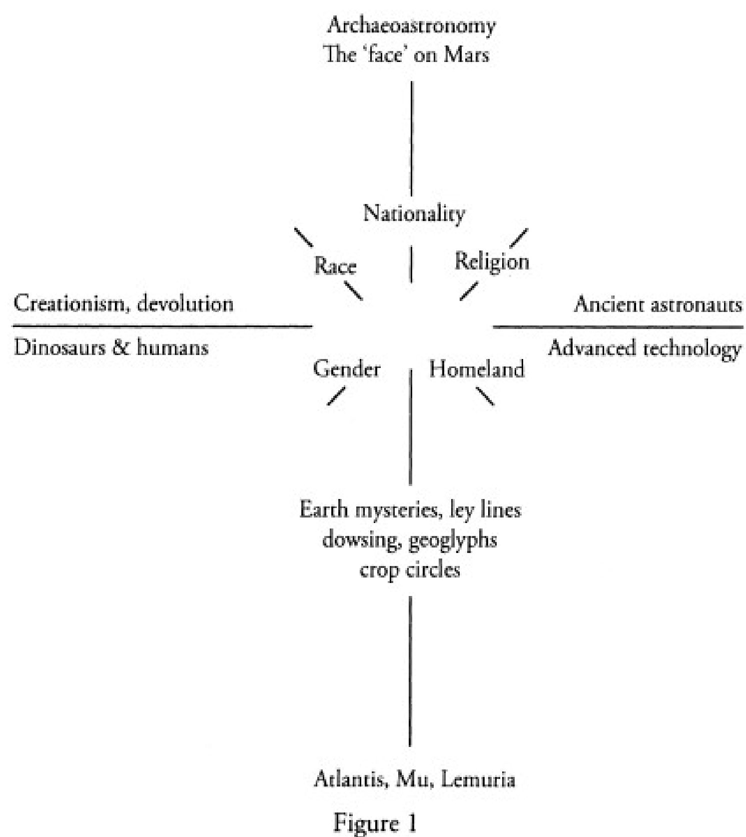

Figure 1

Πέρα από τα αρχαιολογικά μέρη, οι εναλλακτικοί αρχαιολόγοι επίσης, αναφέρονται σε ποικίλα τεχνουργήματα, αντικείμενα ως ενδείξεις και στην ανορθόδοξη διερμηνεία της ιστορίας. Κάποια τεχνουργήματα που έχουν γίνει βασικά σε αυτού του είδους τη λογοτεχνία είναι οι πέτρες Ica του Περού, οι ξακουστές «μπαταρίες» της Βαγδάτης, ο μηχανισμός των Αντικυθήρων που βρέθηκε σε ναυάγιο στην Ελλάδα, το σάβανο του Τορίνο, η

_Ενδείξεις αρχαίων αστροναυτών από αγαλματίδια της Μεσοαμερικής

πέτρα του Ρούνου στο Kensington, οι λάμπες Dendera, η σιδερένια πύλη στο Δελχί , ο χάρτης του Riri Reis, τα αγαλματίδια Dogu στην Ιαπωνία, οι πέτρινες σφαίρες της Costa Rica και πολλά άλλα.

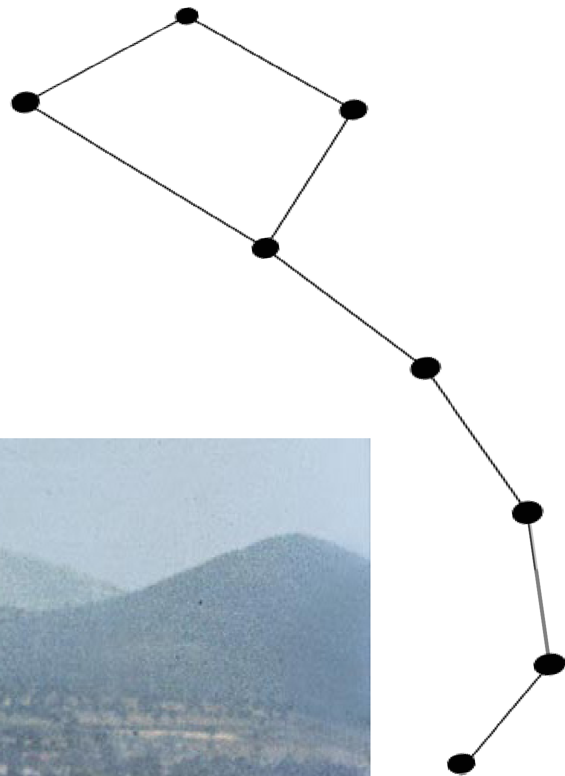
Ο όρος «εκτός-τόπου-και-χρόνου-τεχνουργήματα» (OOPA's) χρησιμοποιείται στην εναλλακτική αρχαιολογία για να χαρακτηρίσει αρχαιολογικά ή ιστορικά αντικείμενα που βρίσκονται σε ασυνήθιστο ή φαινομενικά απίθανο πλαίσιο. Ο όρος «ξενοτεχνολογία» χρησιμοποιείται για να αναφερθεί σε αντικείμενα που υποθετικά αποδεικνύουν την ύπαρξη τεχνολογικά εξελιγμένων εξωγήινων στο παρελθόν (π.χ. μικρά πτηνόμορφα αντικείμενα που μοιάζουν με αεροπλάνα και βρέθηκαν στην Αίγυπτο). Ένα παράδειγμα που επηρέασε αυτές τις θεωρίες είναι το Forbidden Archaeology:The hidden history of the human race (1988) του Michael Cremo και του Richard Thompson που συστηματικά αναφέρει διάφορα OOPA's, προτείνοντας ότι η Γη και η ανθρώπινη παρουσία στον πλανήτη είναι πολύ παλαιότερη από ότι η συμβατική ιστορία εκφράζει (τόσο παλιά όσο τα Βεδικά κείμενα προτείνουν).

Καθώς οι ασκητές της εναλλακτικής αρχαιολογίας ισχυρίζονται πως κάνουν «αληθινή» επιστήμη, απροκάλυπτα από τις προκαταλήψεις του ακαδημαϊκού κόσμου και τον αγώνα τους για οικονομική στήριξη, οι μέθοδοι που χρησιμοποιούν για να φτάσουν στις εναλλακτικές ερμηνείες τους για το παρελθόν είναι συχνά αρκετά διαφορετικές από τις μεθόδους που χρησιμοποιούν οι συμβατικοί αρχαιολόγοι. Ενώ οι επαγγελματίες αρχαιολόγοι συνήθως κάνουν ανασκαφές-μία αλληλουχία δράσεων που περιλαμβάνει σκάψιμο, μέτρηση, ζύγιση, υπολογισμό, αρχειοθέτηση, και σε τελικό στάδιο την ερμηνεία των ευρημάτων - οι μέθοδοι που χρησιμοποιούν οι εναλλακτικοί αρχαιολόγοι μπορεί να είναι η ραβδοσκόπηση, η χρήση εκκρεμούς, η πραγματική επικοινωνία μηνυμάτων με αρχαία ή εξωγήινα όντα που τους μιλούν για το παρελθόν, ή απλώς οραματισμοί και ενστικτώδη μηνύματα. Επίσης είναι πολύ συχνό στην εναλλακτική αρχαιολογία το να κάνουν παγκόσμιες συγκρίσεις και συνδέσεις με έναν τρόπο που οι συμβατικοί αρχαιολόγοι δεν κάνουν, χρησιμοποιώντας μύθους, θρύλους, θρησκευτικά κείμενα και παραδόσεις ως υλικό πηγής για ερμηνείες, με τρόπους που θα έμοιαζαν μη αποδεκτοί από την ακαδημαϊκή αρχαιολογία (Hancock και Faid 1998)

Επιπλέον οι εναλλακτικοί αρχαιολόγοι μπορούν να σχηματίζουν ριζοσπαστικά συμπεράσματα από μεθόδους που είναι αποδεκτές από τη συμβατική αρχαιολογία . Έτσι, στο πεδίο της αρχαιοαστρονομίας (η ερμηνεία όπου αρχαιολογικοί χώροι είναι χτισμένοι ανάλογα με τα σχέδια των αστέρων ή άλλων ουράνιων σωμάτων) είναι ένα καθιδρυμένο πεδίο στην ακαδημαϊκή αρχαιολογία ,παίρνει ποικίλες προεκτάσεις από τους εναλλακτικούς αρχαιολόγους. Τα βιβλία σε αυτό το πεδίο υποστηρίζουν ότι οι αρχαίοι άνθρωποι είχαν μεγαλύτερη\ευρύτερη γνώση των αστέρων και των πλανητών απ' ότι οι σημερινοί επιστήμονες γνωρίζουν και πως είχαν επαφή με αρχαίους επισκέπτες του εξώτερου διαστήματος (Daniken 2009).

2_ Ναοί ευθυγραμμισμένοι με τα άστρα _Ο ρόλος της αστρονομίας στη θρησκεία

_Πυραμίδες Tenochitlan

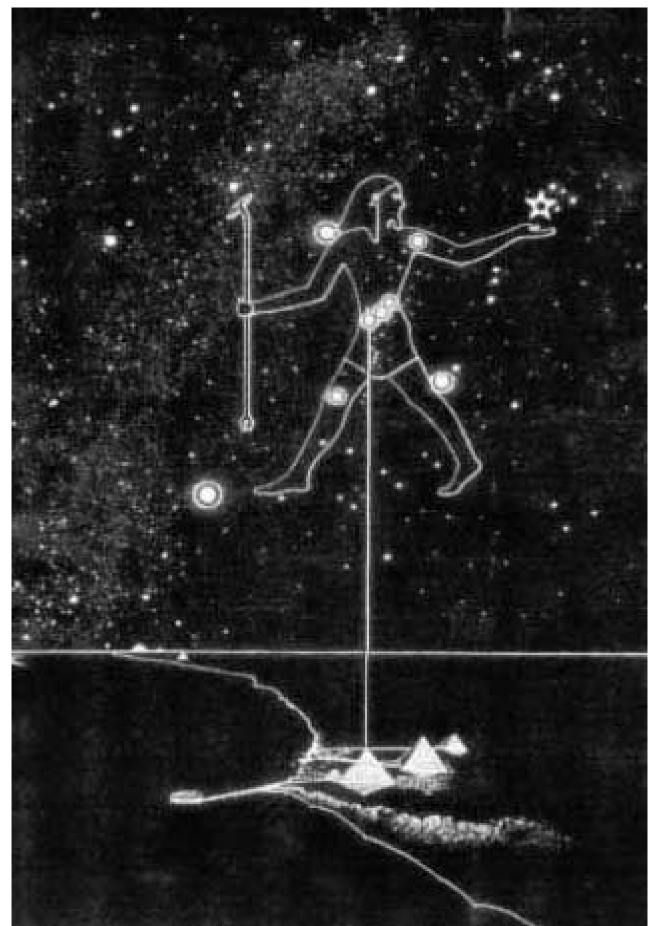
Εξερευνώντας αρχαίους ουρανούς \ David H.Kelley 2001

Οι άνθρωποι συμπεριφέρονται με τρόπους που καθρεφτίζουν πολιτιστικά μοτίβα, συμπεριλαμβανομένου συστήματα πίστης. Αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν αφελείς ή και εκλεπτυσμένες ιδέες των επιρροών των αστρονομικών συμβάντων στην ζωή των ανθρώπων. Η ρύθμιση της καθημερινής και εποχιακής δραστηριότητας από τις σχετικές θέσεις της γης και του ηλίου είναι μια προφανής πραγματικότητα επηρεάζοντας ένα μεγάλο ποσοστό της ανθρώπινης συμπεριφοράς. Παρομοίως οι κινήσεις της Σελήνης επηρεάζουν τις παλίρροιες που είναι ένας κύριος παράγοντας στις ζωές των παράκτιων κατοίκων παγκοσμίως, και οι εναλλασσόμενες φάσεις της που παράγουν σκοτεινές και φωτεινές νύχτες έχουν καθορίσει το ανθρώπινο είδος μέχρι και πρόσφατα.

Σε πολλούς πολιτισμούς οι άνθρωποι προέβλεπαν ένα μεγάλο ποσοστό αστρολογικών επιρροών και εν μέρει σχεδίαζαν τη συμπεριφορά τους για να συμμορφωθούν ή να μετατρέψουν αυτές τις αστρολογικές επιρροές. Σε μια προέκταση που αυτή η συμπεριφορική ανταπόκριση στο αστρονομικό περιβάλλον περιλαμβάνει κατασκευαστικά σχέδια ή αντικείμενα που μπορούν να αναγνωριστούν ή να ανακτηθούν αρχαιολογικά μιλάμε για την Αρχαιοαστρονομία. Οι δομημένες κατασκευές μπορούν να έχουν τη μορφή ευθυγραμμίσεων με αστέρια ή πλανήτες , καθώς μπορούν να είναι και σχέδια κατόψεων ναών, μνημείων, κτιρίων ή πόλεων μεταφρασμένα σε κοσμολογικά μοτίβα.

Όπου η πίστη στη σημαντικότητα των αστρονομικών επιρροών στα ζητήματα των ανθρώπων ήταν παρούσα οι άνθρωποι έκαναν πιο ακριβείς υπολογισμούς , και είναι τώρα όλο και πιο πιθανό να βρούμε και να αναγνωρίσουμε όργανα και κατασκευές παρατήρησης. Οι αστερισμοί καθρέφτιζαν συχνά ανθρώπινες πεποιθήσεις και αναγνωρίζονταν ως άνθρωποι, ζώα, θεότητες, ψυχές των νεκρών, τεχνουργήματα ή φυσικά φαινόμενα. Η ευθυγράμμιση των ενταφιασμών με αστέρες είναι μία πρακτική που μπορεί να αναγνωριστεί αρχαιολογικά και μπορεί να δώσει φως στις κοσμολογικές πεποιθήσεις των ανθρώπων και στα αστρονομικά τους ενδιαφέροντα. Οι ναοί θεωρούνται συχνά μοντέλα του σύμπαντος κατασκευασμένα για να ενσαρκώσουν κοσμολογικές πεποιθήσεις. Ευθυγραμμίσεις με την ανατολή του ηλίου ειδικές ημέρες του χρόνου ή των ηλιακών αναδύσεων κάποιων αστέρων είναι τα πιο προφανή αστρονομικά χαρακτηριστικά. Στην Μεσοαμερική στη Μοτολίνια, ο Ήλιος υποτίθεται πως ανέτειλε στην εαρινή ισημερία σε μία συγκεκριμένη γιορτή, ανάμεσα στους δύο ναούς στις σπουδαίες πυραμίδες Tenochitlan. Το εκτενές ενδιαφέρον της αστρονομίας στους ανθρώπους του ιστορικού κόσμου έχει τις ρίζες του στα αρχαία χρόνια. Υπάρχει μια ένδειξη για ένα ημερολόγιο στα παλαιολιθικά χρόνια , ίσως 50.000 χρόνια πριν ή περισσότερα. Πιο τεκμηριωμένα στην 5η χιλιετία π.Χ. βρίσκουμε ενδείξεις για αρχαιολογικά αναγνωρισμένους πολιτισμούς όπου η αστρονομία επαιξε σημαντικό ρόλο .

Στην Αλμπέρτα στα δυτικά λιβάδια του Καναδά βρίσκουμε τα πρώτα μεγάλα δαχτυλίδια και στήλες από πέτρες γνωστά ως «θεραπευτικοί τροχοί». Ύστερες κατασκευές βρίσκονται ανατολικά και δυτικά της Αλμπέρτα. Οι ερμηνείες αυτών των «τροχών» είναι ποικίλες : μνημεία νεκρών ηγετών , σημάδια μονοπατιών, θρησκευτικά, τελετουργικά ή αστρονομικά σημάδια. Κάποιοι άλλοι «θεραπευτικοί τροχοί» όπως αυτοί στο βουνό Mooze στο Saskathcewan υποδηλώνουν κάποιες ευθυγραμμίσεις με συγκεκριμένους αστερισμούς .

_Υπάρχουν θεωρίες που υποστηρίζουν την ευθυγράμμιση των Πυραμίδων της Γκίζας με τον αστερισμό του Ωρίονα

Στην Ευρώπη μία κατά κάποιον τρόπο παρόμοια παράδοση παρατηρείται στους μεγαλιθικούς πολιτισμούς. Εδώ η συνέπεια κάποιων ευθυγραμμίσεων δημιουργούνταν από τοποθετήσεις μεγάλων λίθων σε γραμμές ή σε κύκλους (οι ευθυγραμμισμοί αυτοί είναι είτε αστρικοί , είτε ηλιακοί είτε σεληνιακοί). Μία από τις πρώτες κατασκευές παγκοσμίως που φανερώνει ευθυγράμμιση ηλιοστασίου είναι το Brú na Bóinne (Newgrange) στην Ιρλανδία. Αυτό το μέρος αναφέρεται στην ιρλανδική μυθολογία πολύ μεταγενέστερων χρόνων ως ο τάφος του Αόνγκου του νεώτερου, συχνά αναγνωρισμένου ως ηλιακός θεός. Πολύ μεταγενέστεροι πολιτισμοί αναγνωρίζουν το χειμερινό ηλιοστάσιο ως το σημείο του ετήσιου θανάτου και της αναγέννησης του Ήλιου. Μια ακτίνα ηλιακού φωτός διαπερνά την εσωτερική κάμαρα του Newgrange κατά το χειμερινό ηλιοστάσιο σε ένα ταιριαστό αφιέρωμα σε αυτήν την κοσμοαντίληψη. Το πιο γνωστό μεγαλιθικό μνημείο είναι αδιαμφισβήτητα το Stonehenge στη νότια Αγγλία. Η διάταξη των λίθων σύμφωνα με μελέτες πιθανόν να όριζαν την πρόληψη ηλιακών εκλείψεων.

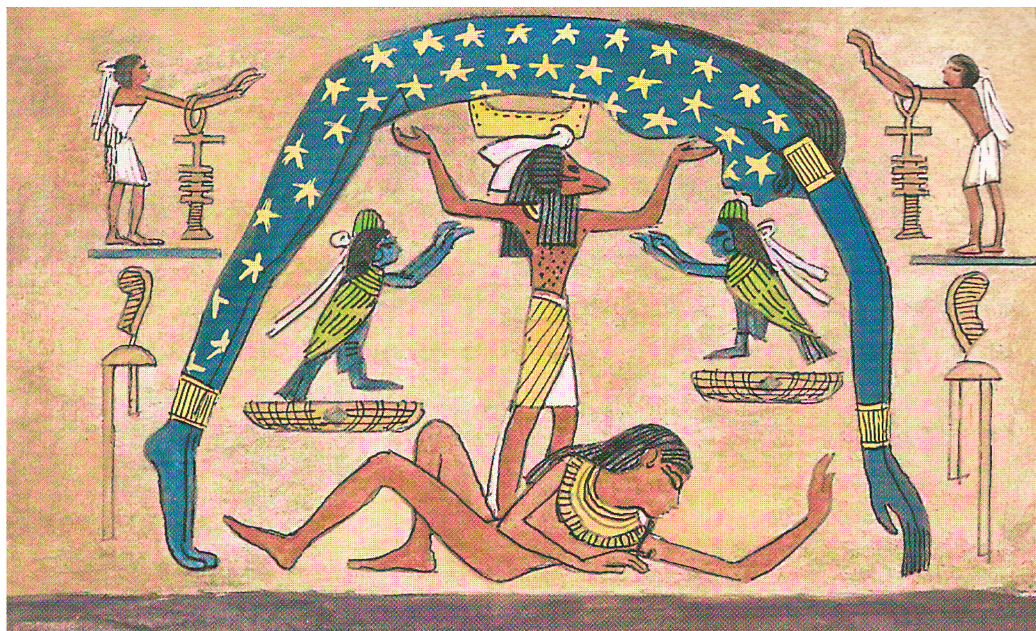
_Newgrange στην Ιρλανδία

Μια τρίτη παράδοση που ξεκίνησε σχεδόν την ίδια εποχή είναι αυτή της Μεσοποταμίας. Εδώ ο αστικός πολιτισμός και η γραφή παρουσιάζονται για πρώτη φορά. Αυτό μας δίνει άμεσες ενδείξεις θεών και μύθων. Γνωρίζουμε ότι οι Μεσοποτάμιοι θεοί των ύστερων περιόδων ήταν άμεσα αναγνωρισμένοι με τους πλανήτες. Καταγεγραμμένοι μύθοι μας αφήνουν να δούμε την αλληλεπίδραση των θεών σε ένα ουράνιο πλαίσιο, που ισχυρά προτείνει τη δημιουργία των αστερισμών ως ένα είδος γεωγραφικού φόντου για τις κινήσεις των θεών. Οι μύθοι τους λοιπόν ήταν αστρονομικά σχεδιασμένοι. Ο Adamson (1988) αναφέρει την ένδειξη ότι η θεά Ινάννα ή Ιστάρ σχετίζεται με τον πλανήτη Αφροδίτη σε πρώιμα κείμενα.

Το μεσοποτάμιο σύστημα των αστερισμών, των πλανητικών θεών, και των μύθων που τους συντροφεύουν εξαπλώθηκε στην Ελλάδα, πιθανόν πριν το 1400 π.Χ. και αργότερα έφτασε στους Ρωμαίους, με ουσιαστικές μετατροπές και στους δύο πολιτισμούς.

Εν τέλει ένα εκτενές τροποποιημένο σύστημα επικράτησε στη Μεσόγειο και εξαπλώθηκε βόρεια και δυτικά της Ευρώπης. Μία ύστερη βαβυλώνια μορφή κατά κάποιον τρόπο τροποποιημένη από αιγυπτιακές ιδέες και μυθολογία, εξαπλώθηκε στην Ινδία στους πρώτους αιώνες μ.Χ. όπου και ήρθε σε επαφή με την τοπική ινδική παράδοση. Μια αναμεμειγμένη ομάδα αστρονομικών πρακτικών άρρηκτα συνδεδεμένων με την κοσμολογία ακόμη κρατά το Αιγυπτοβαβυλωνιακό αποτύπωμα. Το αστρονομικό περιεχόμενο των βεδικών, τζαϊνιστικών και βουδιστικών θρησκειών της Ινδίας έφεραν ως αποτέλεσμα τη μεταφορά της αστρονομίας στην Κίνα, την Κορέα και την Ιαπωνία .

Μια παράδοση που ξεκίνησε λίγο μετά την Μεσοποταμία ήταν αυτή της Αιγύπτου. Ο μύθος της Θεάς Νουτ (Nwt), μίας από τις αρχαιότερες θεές στο αιγυπτιακό πάνθεον, καθρεφτίζει το ενδιαφέρον των αιγυπτίων για την Αστρονομία και τη σύνδεσή της με την θρησκεία. Η Νουτ συμβολίζει επίσης το όριο που διαχωρίζει τις δυνάμεις του χάους από τον κόσμο της τάξης. Απεικονίζεται ως μία γυναίκα γεμάτη αστέρες πάνω στο σώμα της και στηριζόμενη στα δάχτυλα των ποδιών και των χεριών της, πάνω στην γη. Τα δάχτυλά της θεωρείται πως αγγίζουν τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα. Το "βιβλίο της Νουτ" είναι μία από τις πιο σημαντικές συλλογές των αρχαίων αστρονομικών κειμένων των αιγυπτίων χρονολογημένο τουλάχιστον το 2000 π.Χ. και η αυθεντική του ονομασία είναι : "Τα θεμέλια της διαδρομής των αστέρων". Μέσα περιέχει μύθους της θεάς Νουτ παράλληλα με αστρονομικές σημειώσεις και συμβολισμούς. Επιπλέον, οι τρανές πέτρινες πυραμίδες , που ήταν ταφικά μνημεία ήταν ευθυγραμμισμένες με τα βασικά ηλιακά σημεία . Οι σπουδαίοι ναοί αφιερωμένοι στον Θεό ήλιο εμπεριέχουν κείμενα και ευθυγραμμίσεις που δείχνουν αστρονομικές συσχετίσεις. Σε ημερολογιακές μελέτες, οι Αιγύπτιοι δίνουν σπουδαία έμφαση στην ηλιακή ανατολή του αστεριού Σείριου (που τον ονόμαζαν Sopdet) και ήταν για μια μακρά περίοδο συνδεδεμένο με την ετήσια πλημμύρα του Νείλου , πάνω στον οποίο η αιγυπτιακή γεωργία εξαρτιόταν . Επιπλέον οι αστρονόμοι στην αρχαία Αίγυπτο είχαν παράλληλα τον ρόλο του ιερέα, γεγονός που φανερώνει την άρρηκτη σχέση θρησκείας και αστρονομίας.

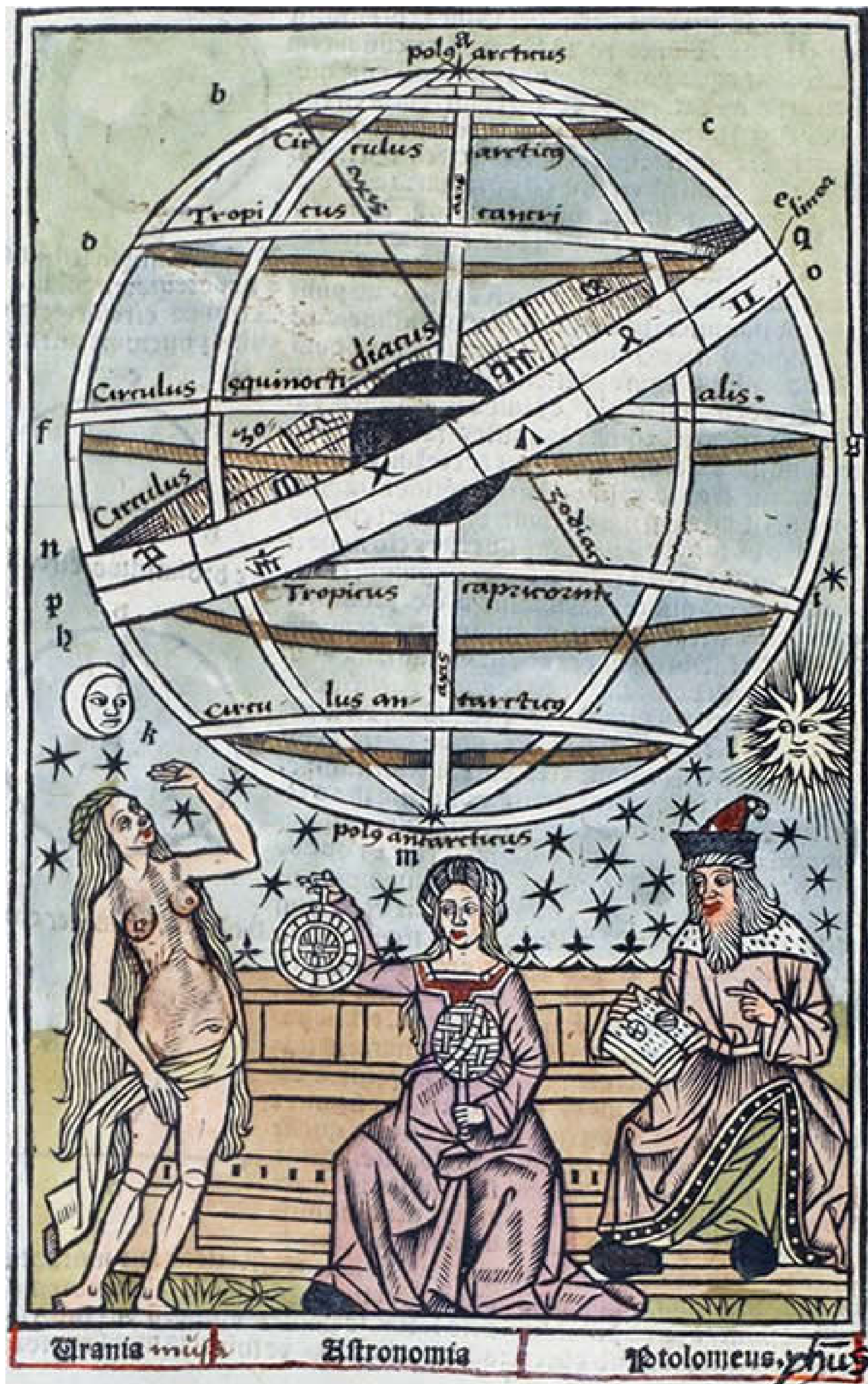

_Η θεά Νουτ

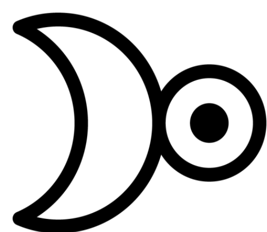

_Ο αστρονόμος και ιερέας Αάνεν , XVIII δυναστεία Αμενχοτέπ ΙΙΙ

Οι Αιγύπτιοι αναγνώριζαν μία σειρά αστέρων (decans) των οποίων η πρώτη ανατολή πριν την αυγή σημείωνε περιόδους περίπου δέκα ημερών ώστε να υπάρχουν 36 αστέρες στη σειρά. Αυτό οδηγεί απευθείας στην ιδέα της 24ωρης μέρας που αναπτύχθηκε στην Αίγυπτο μέχρι περίπου την 12η δυναστεία (2000 π.Χ.) . Η σειρά των δεκάνων πάρθηκε από τους αστρολόγους των ελληνιστικών χρόνων και χρησιμοποιήθηκε και στην Ινδία, ώστε έγιναν ένα ρυθμιστικό χαρακτηριστικό της ύστερης αστρολογίας που ασκήθηκε από την Βρετανία μέχρι τη χερσόνησο Μαλάι κατά την εποχή του μεσαίωνα . Η 24ωρη μέρα εξαπλώθηκε ευρέως .Επίσης ο Αιγυπτιακός χρόνος των 365 ημερών ονομάστηκε «ο χρόνος του αστρονόμου» από τους ευρωπαίους του .

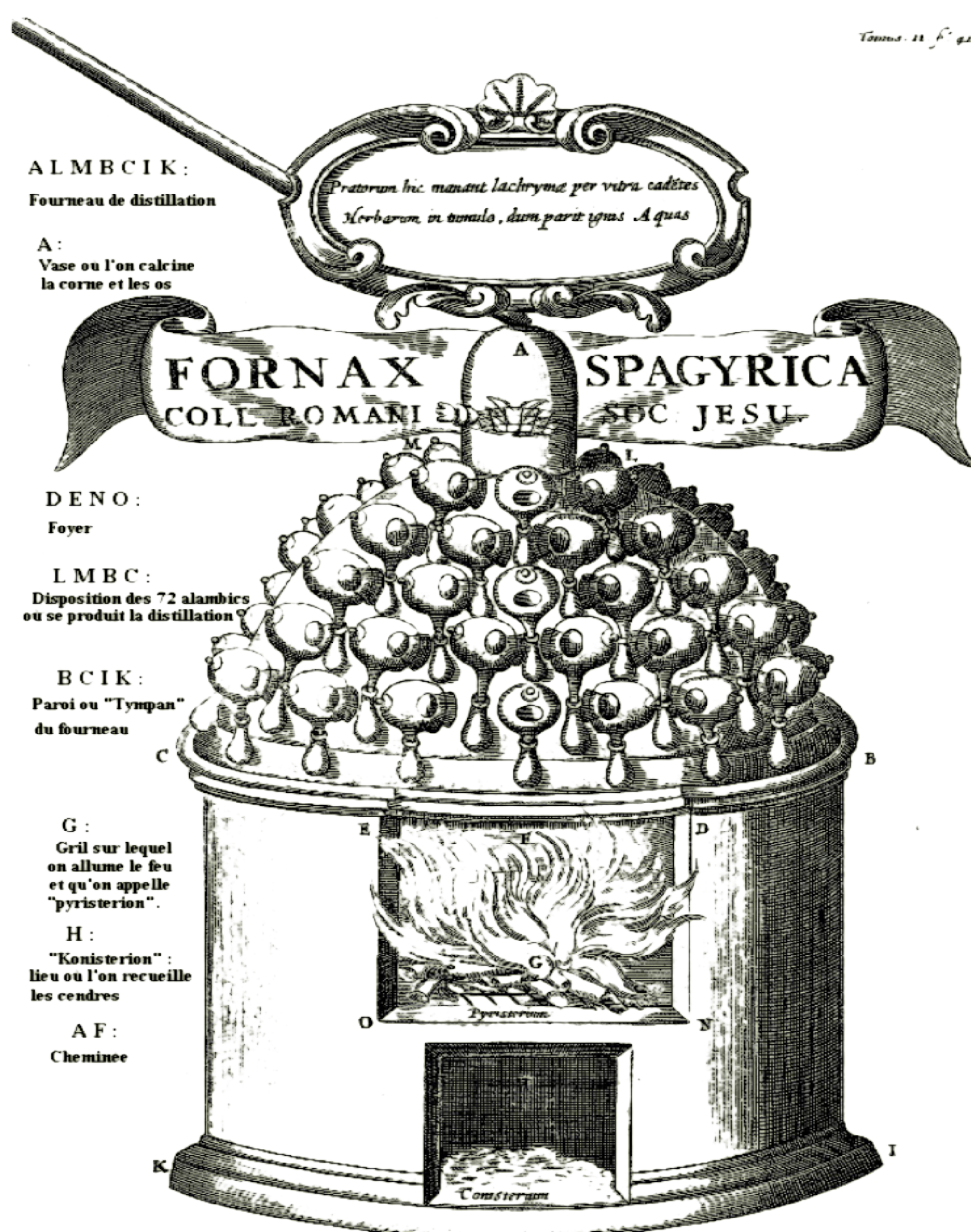

_από αστρονομικό εγχειρίδιο του Πτολεμαίου,
μεσαιωνική έκδοση

You must make water of Earth, and earth of ye Ayer
and ayer of the fyer, and fyer of the earth

3_ Εσωτερική και εξωτερική Αλχημεία ως δρόμος για την ουράνια πραγμάτωση

Κοσμολογία Δυτικής Αλχημείας \

Dr. Maria Papathanasiou 1990

Η επιρροή της Πυθαγόρειας, της Πλατωνικής , της Αριστοτελικής , της Στωικής και της Νεοπλατωνικής φιλοσοφίας καθρεφτίζεται στα ερμητικά αλχημιστικά έργα. Σύμφωνα με την Πλατωνική φιλοσοφία, η θεωρία των τεσσάρων κοσμικών στοιχείων επιχειρεί να εισαγάγει μία σχέση ισοδυναμίας ανάμεσα σε αυτά και τα τελειοποιημένα στοιχεία που αντιπροσωπεύονται από τα γεωμετρικά σχήματα. Μία από τις βασικές πραγματεύσεις της αλχημείας είναι η μετατροπή των βασικών μετάλλων σε χρυσό . Γίνεται μία αναλογία του ανθρώπου ως της τέλειας ένωσης ψυχής και πνεύματος με το Ολόκληρο (Ένα). Η φύση, που είναι μαζί Ένα και πολλά όπως αναγνωρίζεται και στη τέχνη της ποίησης χρυσού (αλχημεία) αντικατοπτρίζεται στην γνωστή μυστικιστική αναλογία ανάμεσα στον Μικρόκοσμο και των Μακρόκοσμο. Ένα χαρακτηριστικό αλχημιστικό παράδειγμα είναι αυτό του "Πάθους του Χαλκού". Ο χαλκός, όπως και ο άνθρωπος έχει ψυχή και πνεύμα, αλλά ξέρει ότι ο χαλκός δεν είναι χρυσός. Αυτό που λείπει από τον χαλκό είναι η τελειότητα που δύναται να δοθεί σε αυτόν. Σκοπός του Μεγάλου Έργου των αλχημιστών λοιπόν , είναι αυτή η πραγμάτωση της τελειότητας του Ανθρώπου, μέσω του συμβολισμού των μετάλλων. Μία βασική αρχή της Αλχημείας είναι αυτή της ενότητας του Κόσμου εκφρασμένου σε πολλά κείμενα ως μία Φύση , ως Ολόκληρο. Τα φυσικά σώματα λέγεται πως αποτελούνται από τα τέσσερα Κοσμικά Στοιχεία, που βρίσκονται σε ένα δυναμικό στάδιο έχοντας γεννήσεις, καταστροφές , αλλαγές και αντιστροφές από το ένα στο άλλο. Αυτή είναι η φυσική αρχή που υποδηλώνει τη δυνατότητα μετατροπής των βασικών μετάλλων σε χρυσό .

Καθώς εμπλέκεται η μαθηματική επιστήμη, η Γεωμετρία προσφέρει τα άυλα σχήματα ως ένα στατικό μοντέλο για την περιγραφή της δομής των ατόμων ή των άυλων σωμάτων στον υλικό κόσμο. Η αριθμητική θεωρούμενη ως μυστικιστική στην Πυθαγόρεια θεωρία των αριθμών παρέχει την αντιστοιχία ανάμεσα σε ποιότητες των αριθμών και σε ποιότητες των πραγμάτων σε δυναμικό στάδιο. Αυτό συμβαίνει μέσω του ακριβούς υπολογισμού της "Δύναμης του Ονόματος" . Το όνομα στην Πυθαγόρεια και την Πλατωνική φιλοσοφία εμπεριείχε σοφία, νομοτέλεια και ισχύ. Για παράδειγμα η αναζήτηση του μυστικού ονόματος της "Φιλοσοφικής Λίθου" που αποτελείται από εννέα γράμματα διαιρεμένα σε τέσσερις συλλαβές ήταν μία από τις κομβικές των αλχημιστών , και η εύρεσή του θεωρούνταν σημαντική κατάκτηση του Μεγάλου Έργου . Οι τέσσερις συλλαβές αντιστοιχούν στην "τετρασωμία" - οι τέσσερις βασικές ουσίες που χρησιμοποιούνται στα αλχημιστικά πειράματα .

_Albrecht Dürer, αστρονόμος 1504

Η ενότητα του κόσμου επίσης υπονοεί την εισαγωγή της σχέσης ανάμεσα στην αλχημεία και την αστρονομία. Η γνωστή αντιστοιχία ανάμεσα στα μέταλλα και τους πλανήτες εκφράζει αυτήν την σχέση. Επίσης για να ολοκληρωθεί αυτή η αντιστοιχία υπάρχει πληθώρα αλχημιστικών εγχειριδίων όπου οι επί μέρους αντιστοιχίες πλανητών σχετίζονται με το μονοπάτι του Ήλιου που περνάει από τους αστερισμούς του ζωδιακού (ο ζωδιακός συμβολίζει τον Κόσμο) . Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι τέσσερις συλλαβές του Μυστικού Ονόματος, της τετρασωμίας και των τεσσάρων κοσμικών στοιχείων να αντιστοιχούν στα τέσσερα πιο σημαντικά σημεία του ετήσιου μονοπατιού του ήλιου (τον εκλειπτικό) . Τα ισονύχτια\ισημερίες και τα σημεία των ηλιοστασίων σε πρώιμα κείμενα αναφέρονται επίσης σε μία σχέση ανάμεσα σε χρώματα ουσιών και σε στάδια του Μεγάλου Έργου. Επίσης, δείχνουν την δυναμική οπτική αυτών των αντιστοιχιών σε σχέση με το πέρασμα των εφτά πλανητών μέσα στα δώδεκα ζώδια.

Κατόπιν μπορούμε να υποθέσουμε ότι η τετρασωμία στο σύνολό της αναφέρεται στον ζωδιακό .

Η αντιστοιχία προεκτείνεται σε μέρη του ανθρωπίνου σώματος και σε χρώματα όπως ακολουθεί : το μέρος από τα πέλματα έως τα γόνατα ανταποκρίνεται στο στοιχείο της Γης και στο λευκό χρώμα. Αυτό από τα γόνατα έως τον αφαλό στο στοιχείο του Νερού το οποίο είναι "τηλαυγές, μακροφωτεινό και διαυγές" . Το μέρος από τον αφαλό έως την καρδιά ανταποκρίνεται στο στοιχείο της Φωτιάς και είναι ξανθό (κίτρινο) και διάπυρο. Το τελευταίο μέρος, από την καρδιά στον λαιμό ανταποκρίνεται στον Αέρα και είναι κροκώδες (ερυθροκίτρινο). Είναι αξιοσημείωτο πως το κεφάλι δεν συμπεριλαμβάνεται σε αυτές τις αντιστοιχίες. Αυτό συμβαίνει διότι το κεφάλι ρυθμίζει την αλλαγή των χυμών του σώματος όπως η εναλλαγή των τεσσάρων θεμελιωδών σημείων του ζωδιακού , και συνεπώς η εναλλαγή των εποχών που ρυθμίζουν την εναλλαγή των χυμών στη φύση. Είναι έτσι πιθανόν ότι το κεφάλι θεωρείται πως ανταποκρίνεται σε ολόκληρο τον ζωδιακό κύκλο π.χ. τον Κόσμο , την Φιλοσοφική Λίθο που είναι η τέλεια σύνθεση της τετρασωμίας και το σύμβολο του κόσμου ως τον ζωδιακό.

Αυτή η άποψη υποστηρίζεται από ενδείξεις σε πρώιμα αλχημιστικά κείμενα όπου το ανθρώπινο κεφάλι αντιστοιχεί στον παράδεισο\ουρανό. Άλλα ύστερα κείμενα αναφέρονται στην γνωστή αστρολογική αντιστοιχία ανάμεσα στα ζώδια και σε μέρη του σώματος – το "κοσμικό μίμημα" - φανερώνοντας τη σχέση ανάμεσα στον Μικρόκοσμο και τον Μακρόκοσμο . (το ανθρώπινο σώμα είναι ο Μικρόκοσμος και η πραγμάτωση του ζωδιακού μέσα του ο Μακρόκοσμος) .

Εν συντομία, ο άνθρωπος εμπεριέχει μέσα του εν δυνάμει τον χρυσό ο οποίος αντιστοιχεί στον ήλιο και η εν δυνάμει ένωση ανθρώπου και Κόσμου είναι η πραγμάτωση του ζωδιακού , δηλαδή του μονοπατιού του ηλίου , το οποίο καθρεφτίζεται στα στάδια του Μεγάλου Έργου ως εξής :

Κριός : πυράκτωση

Ταύρος : πήξη

Δίδυμος : στερέωση

Καρκίνος : διάλυση

Λέων : πέψη

Παρθένος : απόσταξη

Ζυγός : εξάχνωση

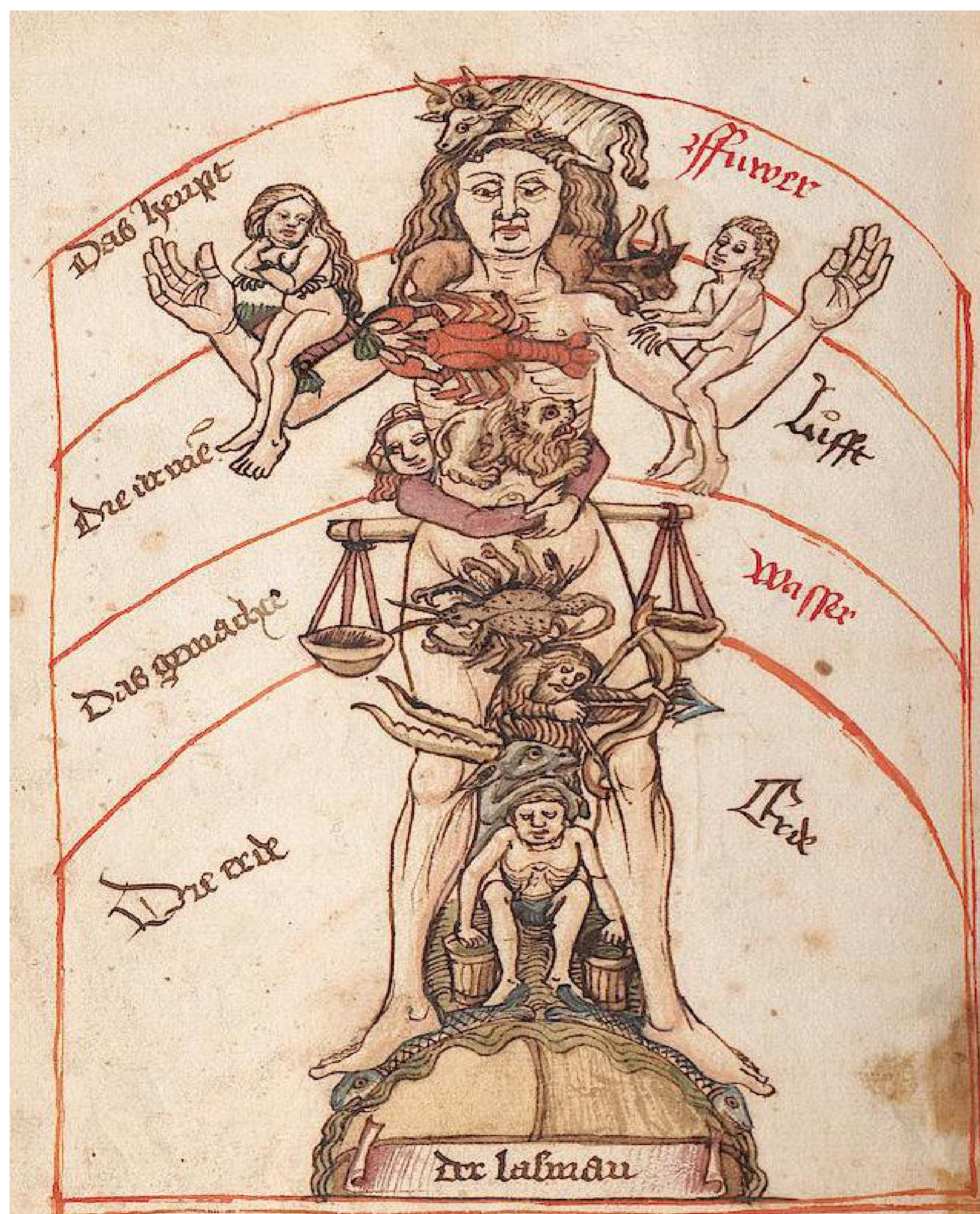
Σκορπιός : διαχωρισμός

Τοξότης : αποτέφρωση

Αιγόκερως : ζύμωση

Υδροχόος : πολλαπλασιασμός

Ιχθύς : προβολή και μεταστοιχείωση (δηλαδή πραγμάτωση του κόσμου)

_"Κοσμικόν Μίμημα" κατά το οποίο ο ζωδιακός αντιστοιχεί σε μέρη του σώματος

Ινδική Αλχημεία _Μακρόκοσμος,Μεσόκοσμος, Μικρόκοσμος \ David Gordon White 1996

Μία από τις βασικές θεσμικές αντιλήψεις της ινδικής αλχημείας είναι αυτή που πραγματεύεται πολυλειτουργικές αναλογίες που κυριαρχούν ανάμεσα στο Άτομο και τον Κόσμο ή τον Μικρόκοσμο και τον Μακρόκοσμο. Ερευνώντας την ιστορία των ιδεών περί του θέματος, τρεις ευρείες στρατηγικές που περιγράφουν αυτή τη σχέση έχουν κυριαρχήσει. Αυτές είναι οι Μονιστικές (που διατηρούν το δημιούργημα, τη δημιουργία και τον δημιουργό ως ουσιαστικά "Ένα"), το Δυικό (όλα είναι δύο) και το Ατομιστικό (το Όλο είναι πολλά) –με μυριάδες μεταθέσεις και επανασυνδυασμούς αυτών των τριών βασικών οργανωτικών αρχών .

Παρότι η θυσιαστική κοσμοαντίληψη των Βεδών ήταν διυστική, ήταν το Ένα που παρόλα αυτά επέτρεψε μία τομή ανάμεσα στον άνθρωπο και στους Θεούς του Παραδείσου, ανάμεσα στην τάξη του κόσμου του ανθρώπου και στην ιερή κοσμική τάξη (που μαζί δημιουργούσαν το ολόκληρο αποκαλούμενο ως rta). Ως ένας μηχανισμός μεταφοράς ανάμεσα στις δύο τάξεις ύπαρξης , ανάμεσα στο ανθρώπινο (adhyatman) και στο θεϊκό (adhidevata), η θυσία έγινε εμμονή μίας οντολογικής κατάστασης από μόνη της. Αυτή η τριμερής διάταξη του ανθρώπου ,του μέσου της θυσίας (yajna) και του θεϊκού κόσμου ως – μικρόκοσμος , μεσόκοσμος και μακρόκοσμος είναι αδιαμφισβήτητα η πιο διάχυτη δομή που βρίσκεται στον ινδικό κόσμο των ιδεών και έχει φτάσει να εφαρμόζεται σε μυριάδες κλάδους , μίας μεγάλης γκάμας θρησκειών , φιλοσοφιών και επιστημονικών αρχών συμπεριλαμβανομένου αυτών της Yoga και της Αλχημείας. Στο πέρασμα του χρόνου, ο μηχανισμός της θυσίας από μόνης της ήρθε να πάρει προτεραιότητα και έτσι βρίσκουμε στο 10ου-8ου αιώνα π.Χ. « Σώμα της αποκάλυψης» γνωστό ως Brahmanas (ιερατικό βιβλίο) την αντίληψη ότι η θυσία ή η τελετουργία της θυσίας είναι αυτό που πραγματικά μετράει στο σύμπαν . Άνθρωποι αλλά ακόμη και θεοί συμβάλλουν σε αυτήν την κοσμοαντίληψη της περιόδου. Υπήρχαν συγκεκριμένα τρεις βασικοί Θεοί που αντιπροσώπευαν την ίδια την ιδέα της θυσίας.

Αυτοί είναι : 1. Ο Purusa, (βλ. αριστερά) ο "άνθρωπος", κύριος των πλασμάτων που η αρχέγονη (αυτό)θυσία του δημιούργησε το σύμπαν και στέκεται ως το μοντέλο για κάθε θυσία που ακολούθησε. 2 . Ο Agni ο θεός της "θυσιαστικής" φωτιάς και 3. Ο Soma , ο "ρευστός" θεός της θυσιαστικής αφοσίωσης. Υπό μία έννοια αυτή η Βραχμανική τριάδα των θυσιαστικών θεών είναι από μόνη της μία αναδιατύπωση του τριαδικού Βεδικού Σύμπαντος , με δύο στατικά στοιχεία (άνθρωποι και θεοί, αφιέρωση και φωτιά) να διαμεσολαβούνται από ένα ενεργό τρίτο στοιχείο (την διενεργημένη θυσία) .

Καθ΄όλη τη διάρκεια της ιστορίας της ινδικής σκέψης , καμία ομάδα συμπαγών στοιχείων δεν είναι τόσο επίμονη όσο η θυσιαστική τριάδα της Ρευστότητας ,της Φωτιάς και του Αέρα. Παρότι τα τρία μέρη αυτής της τριάδας έχουν πάρει τις μορφές της Σελήνης-Ήλιου-Αέρα ή Σπέρμα-Αίμα-Ανάσα είτε Υδράργυρος-Θειάφι-Αέρας πάντα έχουν μεταφέρει το ίδιο σθένος όπως είχαν και στο αυθεντικό Βεδικό πλαίσιο .

Εκτός από αυτό το διυστικό σύστημα του αυστηρού ορίου της τάξεως των θεών με τους ανθρώπους που μόνο μέσω της θυσίας μπορούσε να γεφυρωθεί , αναδύθηκε και ένα άλλο ρεύμα σκέψης , ένα μυστικιστικό και Μονιστικό που αντιθέτως υποστήριζε μία συνέχιση της ύπαρξης που επεκτείνεται άθικτη από το υπέρτατο Απόλυτο στις κατώτερες μορφές της αδρανούς Ύλης. Επειδή όλα τα πλάσματα, κάθε μορφή ζωής , αναδύθηκε από μία πρωταρχική πηγή , κατ'αυτόν τον τρόπο συμμετείχε υπό μία έννοια στην μεγάλη ύπαρξη του Απόλυτου. Αυτό το γνωσιολογικό δόγμα πρώτα διακηρυγμένο στο Aranyakas (7ος αι.π.Χ) "Βιβλίο του Δάσους " και στις κλασσικές Ουπανισάδες (6ος αι.πΧ) υποστήριζε πως όλα τα σώματα , αλλά ειδικότερα όλες οι ψυχές (atman) συμμετείχαν στη φύση του Απόλυτου ή της παγκόσμιας Ψυχής (brahman) . Εάν το "atman" είναι το "brahman" σε ένα βάζο (το σώμα) τότε πρέπει κανείς να σπάσει απλά το βάζο για να συνειδητοποιήσει ολοκληρωτικά την πρωταρχική ενότητα της ατομικής ψυχής με την πληρότητα της ύπαρξης , που κάποτε ήταν το Απόλυτο . Αυτός ο πρώιμος μονισμός είναι γνωστός με το όνομα Vedanta γιατί αναφέρεται στις Ουπανισάδες ως "το τέλος (anta) των Βεδων" .

_ασκητής Yoga κατά την παράδοση των Ουπανισάδων

Όπως θα δούμε αργότερα ήταν πιθανόν η συμπαγής εμπειρία της yoga που βοήθησε να αναδυθεί αυτή η μυστικιστική και μονιστική οπτική. Όλες οι προφανείς αντιθέσεις ανάμεσα στον θεό και τον άνθρωπο εδώ εκφράζονται ως λιτότητα, αυστηρότητα (tapas) συλλογισμένες ως η εσωτερικοποίηση της θυσίας. Η αντίληψη της μεταφοράς (από το ένα επίπεδο στο άλλο) διαμορφώνεται σε μία μεταμόρφωση (το ένα επίπεδο πρωτόγονα και απόλυτα είναι το ίδιο με το άλλο), με το ίδιο το ανθρώπινο σώμα να γίνεται το μέσο της θυσίας και την ανθρώπινη ψυχή το μόνιμο απόλυτο. Αυτά τα δύο δυναμικά συστήματα, της δυαδικής διαφοροποίησης και επανένταξης και της μονιστικής ανάλυσης και συμμετοχής, πληροφορούν μεμονωμένα ή συνδυαστικά όλες τις ινδικές παραδόσεις που αναλύονται εδώ και είναι ζωτικής σημασίας για μία κατανόηση κάθε μεταφυσικού συστήματος της Ινδίας.

Εάν θέλουμε να καταλάβουμε την δυναμική αυτών των συστημάτων, δύο εκτεταμένες έννοιες είναι απόλυτα απαραίτητες εδώ. Η πρώτη αφορά τη φύση του σώματος που μετενσαρκώνεται από το πτώμα ενός νεκρού ανθρώπου σε έναν κόσμο ενδιάμεσης μεταθανάτιας ζωής συνδεδεμένο στον Ουπανισαδικό Ινδουισμό με την Σελήνη. Αυτό το σώμα, ορισμένο ως "σώμα της απόλαυσης" (bhoga sarira), είναι μία διεργασία στο λεπτό σώμα (suksma sarira) αποτελούμενο από τα πέντε στοιχεία : γη, νερό, αέρας, φωτιά και αιθέρας. Το λεπτό σώμα -όταν ντύνεται στο σώμα της απόλαυσης- γίνεται σεληνιακό σε κυκλική ύπαρξη, γεμίζοντας\παίρνοντας βάρος και αδειάζοντας σε μία αέναη πορεία γεννήσεων και θανάτων γύρω από τον πυρήνα της αθάνατης ψυχής .

Η δεύτερη βασική αντίληψη αφορά τα πέντε στοιχεία στα οποία αναφέρθηκα προηγουμένως. Στον άνθρωπο\άτομο είναι μέσω αυτών των στοιχείων που μία συσχέτιση προκύπτει ανάμεσα στο λεπτό και το πυκνό σώμα. Τα πέντε πυκνά στοιχεία που είναι τα "τούβλα" που χτίζουν το πυκνό σώμα και τον κόσμο ανταποκρίνονται σε πέντε αντίστοιχα λεπτά στοιχεία (πνευματικά τελειοποιημένα στοιχεία). Ο παγκόσμιος Μακρόκοσμος και ο ανθρώπινος Μικρόκοσμος ουσιαστικά αποτελούνται από "στρώσεις" των στοιχείων. Οπλισμένος με τη γνώση πως το σώμα δεν είναι τίποτα περισσότερο από μία σειρά στρώσεων των πέντε ιεραρχημένων στοιχείων, η ινδική μυστικιστική σκέψη εφηύρε μία σαφή τεχνική για την επιστροφή του πλάσματος στην ουσία, για την επαναρρόφηση του ανθρώπινου Μικρόκοσμου στην ιερή του πηγή. Πρώτα "διαλύοντας" τα κατώτερα πυκνά στοιχεία στα υψηλότερα, ο ασκούμενος μπορούσε από εκεί να διαλύσει, μέσω του λεπτού αέρα το πυκνό μέσα στο λεπτό και να συμπυκνώσει το λεπτό πίσω στην ουσιαστική του αρχή, την ατομική ψυχή (atman) η οποία όπως επαναλαμβάνεται συνεχώς στις Ουπανισάδες ήταν απαράλλαχτη με την παγκόσμια ψυχή, το απόλυτο brahman . Αργότερα, η ινδική Τάντρα μετέφερε αυτόν το συλλογισμό σε λογικό συμπέρασμα, εννοιολογικά διαλύοντας το σώμα, την ατομική ψυχή και την θεϊκή ψυχή σε Μία.

_Ο θεός Chandra ή αλλιώς Soma ,σεληνιακός θεός σχετιζόμενος με την αλχημεία

4_ Αστρικοί χοροί_Ο χορός ως πνευματικό μονοπάτι

Λατρεία χορού Trance και Raves Εκλείψεων \ Graham St. John 2013

Τα κοινωνικά πλαίσια που διευκολύνουν την trance στον τομέα του χορού έχουν λατρευτικά χαρακτηριστικά. Αυτή η κατανάλωση σωματικής ενέργειας και η ανάλογη συσσώρευση μεταφυσικής ενέργειας χαρακτηρίζει τον ψυχεδελικό trance χορό που προκύπτει στα φεστιβάλ Ολικής Έκλειψης. Αυτοί που οργανώνουν και συμμετέχουν σε αυτά τα φεστιβάλ δεν είναι ανόμοιοι με τους αντικομφορμιστές της δεκαετίας του 1960' «προγόνους» τους υποδηλώνοντας την συνέχεια της κληρονομιάς τους με τον ουμανισμό και τις λατρείες φυσικής θρησκείας να εμφανίζονται μεταμορφωμένες σε μία πιο σύγχρονη και τεχνολογική εκδοχή. Μία ηλεκτρονική χορευτική μουσική κουλτούρα της οποίας οι "κοσμικές" συμφωνίες κλιμακώνονται σε ένα σύντομο διάστημα λίγων χρόνων στα μέσα της δεκαετίας του 1990' –με την παραγωγή των Infinity Project, Astral Projection, Halluginocen, Total Eclipse, Pleiadians, και Cosmosis ανάμεσα σε άλλα, παρείχαν τη μουσική επένδυση για την ανύψωση –Η Goatrance θεωρείται πως συμπεριλαμβάνεται σε αυτήν την περίοδο. Έχοντας "βιώσει" την εμβρυική της φάση στα μέσα της δεκαετίας του 1980' στην Goa της Ινδίας και εξελισσόμενη ως ήχος Goa μία δεκαετία αργότερα, η ψυχεδελική trance είχε, μέχρι το τέλος εκείνης της δεκαετίας, αναγνωριστεί ως "psytrance" σε κοσμοπολίτικα κέντρα και περιοχές παγκοσμίως (Saint John 2010) .

Το πρώτο Rave Έκλειψης έγινε κοντά στην παράκτια πόλη της Αρίκα, στην άκρη της Ατακάμα, της Χιλής, από 2 έως 3 Νοεμβρίου του 1994. Η καινοτόμα εκδήλωση οργανώθηκε κατά κύριο λόγο μέσω μιας Χιλιανογερμανικής συνεργασίας και έγινε στην περίοδο μετάβασης από το καθεστώς του Pinochet. Με όχι περισσότερα από 300 άτομα μαζεμένα στην εκδήλωση, παρουσιάστηκαν οι Derrick May, John Aquaviva, και για πρώτη φορά στην πατρίδα του ο Richard Villalobos. Ήταν επίσης σημείο σύγκλισης "φρικιών" goa, Ιαπώνων techno-hipster αλλά και κάποιων δυναμικών ασκητών διαλογισμού του Osho, τους sannyasins. Χαρακτηρισμένη από μποέμ εκλεκτισμό, η εκδήλωση έγινε τη χρονιά που ο ήχος με ετικέτα goatrance έκανε την εμφάνισή του σε παγκόσμιο επίπεδο, και κάποιος μπορεί να φανταστεί το Black Sun του Martin Glover, το επιβλητικό Sorcerers Appretice (Order Odonata) που επαναλαμβάνει τη φράση "Δεν έχω ξαναδεί τίποτε σαν αυτό" ή τους Electric Universe με το μαγευτικό Cosmic Symphony να ζωντανεύει την ένωση των πρωταρχικών σφαιρών του Πυθαγόρα, εκείνη τη στιγμή.

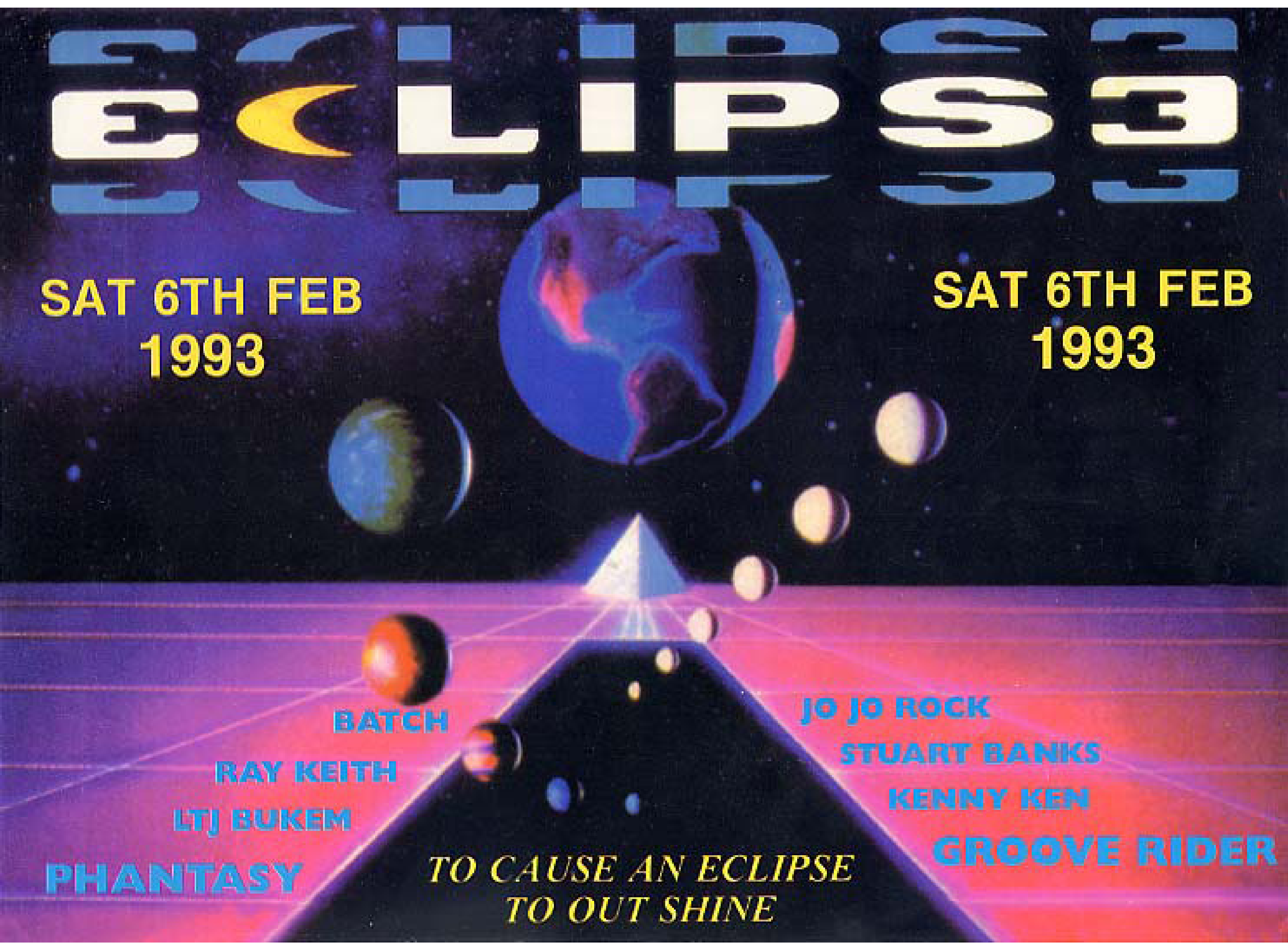
Τα φεστιβάλ έκλειψης επιφέρουν το στόχο του κοσμικού προσκυνητή : την εμπειρία.
Για αυτούς που βρίσκονται σε αναζήτηση για μεταπροσωπική, διεθνική, μεταμορφωτική γνώση, η κοινωνιοκοσμική αυτή εκδήλωση ενισχύει το χάσιμο του Εγώ και την ίδια στιγμή την ένωση με τον κόσμο. Είναι ένα πλαίσιο για να γνωρίσεις τι σημαίνει να είσαι μέσα στη στιγμή, έξω από το χρόνο, πέρα από τον διαχωρισμό σου με τον κόσμο σε μια συγκυρία στην οποία «τα πέπλα λεπταίνουν». Οι περισσότερες σημαντικές προσωπικότητες στην παράδοση της ψυχοναυτικής εξερεύνησης , όπως ο Aldous Huxley , ο Timothy Leary και ο Terrence McKenna τόνιζαν αυτές τις στιγμές ιδιαιτερότητας.

Οι μεταβάσεις των εποχών, οι πλανητικές ευθυγραμμίσεις, οι ηλιακές και οι σεληνιακές φάσεις είναι καίριας σημασίας στην εμπειρία του κοσμικού χορού. Ανάμεσα σε αυτά τα κορυφαία ουράνια φαινόμενα απομονωμένα από τη ρουτίνα του χώρου και του χρόνου, η Πανσέληνος έχει ασκήσει ισχυρή επιρροή στην ψυχεδελική αντικουλτούρα. Σε δημοφιλείς και παραδοσιακές θεωρίες το γέμισμα της σελήνης θεωρείται πως υποκινεί παράφρονες καταστάσεις-μία φάση διαγραμμισμένη από τρέλα\παράνοια.

Οι συναθροίσεις που υπογραμμίζουν αυτήν την περίοδο στο συνοδικό μήνα συχνά εορτάζονται με την επιτέλεση εκστατικού χορού στο οποίο οι συμμετέχοντες γίνονται αγνώριστοι προς τον εαυτό τους, και στα οποία κάποιων η λογική συνείδηση μπορεί να εκλείπει. Είναι ένα αποτέλεσμα τυπικό σε πολλές μουσικοχορευτικές εκδηλώσεις.

Αυτές οι χορευτικές συναθροίσεις συχνά συμβαίνουν στην "άγρια" φύση. Είτε σε αυστραλιανούς θάμνους, σε σκανδιναβικά δάση ή συναθροίσεις στην έρημο της Καλιφόρνια, είτε στα βουνά της Ελβετίας ή του Νεπάλ, απομονωμένα φυσικά μέρη που αναζητούνται από τους διοργανωτές ως μέρη κατάλληλα για αυτού του είδους την εκστατική εμπειρία που δύσκολα επιτυγχάνεται σε κλειστά κτίρια μέσα στην περιφέρεια της πόλης, η οποία εμποδίζει την καθαρή θέα του νυχτερινού ουρανού. Όπως αντηχείται στην παράδοση που κληρονομείται από την psytrance και άλλες οραματικές τέχνες, η σύνδεση κάποιου με τη φύση μοιάζει να επηρεάζει μία άγρια, μη ανθρώπινη πλευρά. Είναι αυτή η εκστατική αισθητική που προσφέρει το έδαφος για μυστική εμπειρία. Στις μουσικές παραγωγές πολλές φορές οι καλλιτέχνες αφηγούνται – όχι απρόσκοπτα- τη σοφία των αρχαίων μέσω διάφορων μουσικών διαλογιστικών καθοδηγήσεων. Τα παγανιστικά χαρακτηριστικά αυτού του κινήματος χορού είναι περίπλοκα. Ο εκστατικός χορός αυτού του τύπου που ασκείται από τους λάτρεις της psytrance κάποιες φορές συνδέεται με έναν κατασταλμένο παγανισμό ο οποίος έχει τις ρίζες του στην επιβολή της Χριστιανικής θρησκείας και στην ενοχοποίηση των παγανιστικών θρησκειών εν γένει, στοιχείο που έχει αδιαμφισβήτητα επηρεάσει τον δυτικό πολιτισμό. Γι αυτόν και για αρκετούς άλλους λόγους το rave απαγορεύτηκε στην Μεγάλη Βρετανία από την ποινική δικαιοσύνη και το δημόσιο δίκαιο το 1994.

Η Psytrance μουσική αντηχεί με το ηχόχρωμα μιας πλανητικής συνείδησης στο οποίο οι συμμετέχοντες εκλύονται σαν υπνωτισμένοι ταξιδευτές. Ανάμεσα σε αυτούς είναι αυτοί που έχουν προσελκυστεί από εκδηλώσεις που γιορτάζουν πλανητικές ευθυγραμμίσεις ή που χρησιμοποιούν αρχαίες ιεροτελεστίες

χρησιμοποιώντας σύγχρονες τεχνολογίες. Η πιο διαμορφωτική εκδήλωση τέτοιου τύπου ήταν το Harmonic Convergence τον Αύγουστο του 1987 .Ήταν μία δράση προσευχής, διαλογισμού και τελετουργίας διοργανωμένη ταυτόχρονα σε διάφορα ιερά μέρη και ισχυρά σημεία του κόσμου, προκειμένου να καλωσοριστεί η 25χρονη μετάβαση στη Νέα Εποχή (New Age of Aquarius). Διοργανωμένο από τον διοργανωτή του Planet Art Network , Jose Arguelles στην υπηρεσία της «πλανητικής θεραπείας» και διοργανωμένο σε μία ημερομηνία στην οποία οι εφτά πλανήτες ήταν σε κοντινή ευθυγράμμιση, αυτή η εκδήλωση υπογράμμισε την έναρξη της τελευταίας 26ετούς περιόδου του ημερολογίου των Μάγια , το οποίο σημείωνε 5200 χρόνια του «Θαυμαστού Κύκλου» (Ivakhin 2003). Επίσης υπογράμμισε την αρχή της περιόδου ολοκλήρωσης της γαλαξιακής ευθυγράμμισης της Γης και του Ηλίου με το ισημερινό επίπεδο του Γαλαξία Milky Way στις 12 Δεκεμβρίου 2012: την τελική ημερομηνία του ημερολογίου των Μάγια , το οποίο διερευνήθηκε με αξιόλογη σημασία από τον Arguelles και τον McKenna και έχει αναγνωριστεί ως μία σημαντική μεταβατική συγκυρία στην κοινότητα των οραματικών τεχνών. Τέτοιες εκδηλώσεις πνευματικής θεραπείας έχουν γίνει αναπόσπαστα κομμάτια ενός προοδευτικού χιλιετισμού που ευδοκίμησε από τις δεκαετίες του 1960' , 1970' και μπορεί να αναγνωριστεί ως ο ουτοπισμός του New Age που αναδύθηκε ανάμεσα στους δύο παγκοσμίους πολέμους .

_φεστιβάλ Stonehenge κατά το θερινό ηλιοστάσιο 1984

Επιπλέον πολλές εκδηλώσεις Psytrance συνδυάστηκαν με την ανατολή ή την δύση του Ηλίου ως ένδειξη της λατρείας του (Sun Cult), που επίσης παρατηρείται σε πολλούς πολιτισμούς. Το φως που ανυψώνεται στον πρωινό ορίζοντα είναι ένα αρχετυπικό θέμα για τον trance χορό και τον περίγυρο των οραματικών τεχνών, υποδηλώνοντας μία φώτιση ή αναγέννηση της συνείδησης, μια περίοδο αφύπνισης από το σκοτάδι, μία αισιοδοξία που συναντάται στις πρώτες Goatrance κυκλοφορίες . Για παράδειγμα το Electric Universe ξεκίνησε μία μακρά καριέρα με το διαχρονικό Solar Energy (Ηλιακή Ενέργεια) ,αιχμαλωτίζοντας τον ήχο του Ηλίου στην Αυγή της Goa . Βλέπουμε συνδέσεις με ηλιακές λατρείες που θυμίζουν το Amaterasu-o-mi-kami του ιαπωνικού Shinto ή την παράδοση της λατρείας του Ήλιου που συναντάται στους αρχαίους Αιγύπτιους (λατρεία θεού Ρα), ή στους Ινδούς στον διάσημο χαιρετισμό στον Ήλιο . Το δημοφιλές βιβλίο Sun of God 2009 του Gregory Sam αναφέρει μέσα στο psytrance κίνημα πολλά φεστιβάλ σε δάση, που πράγματι υπογραμμίζουν τα ηλιοστάσια και τις ισημερίες. Όπως ο Gregory Sam αναφέρει στο Second Sun Moon (1998) : Η ισημερία σημαίνει την ίση χρονική διάρκεια της μέρας με τη νύχτα..είναι η σχέση ανάμεσα στη γη και τον ήλιο σε μία τροχιά γύρω από το διαρκώς κινούμενο γαλαξιακό κέντρο του σύμπαντος , την ψυχή του κόσμου.

Περπατώντας τα αστέρια _ο Ταοϊστικός χορός Bugang \ Edward H. Schafer 1977

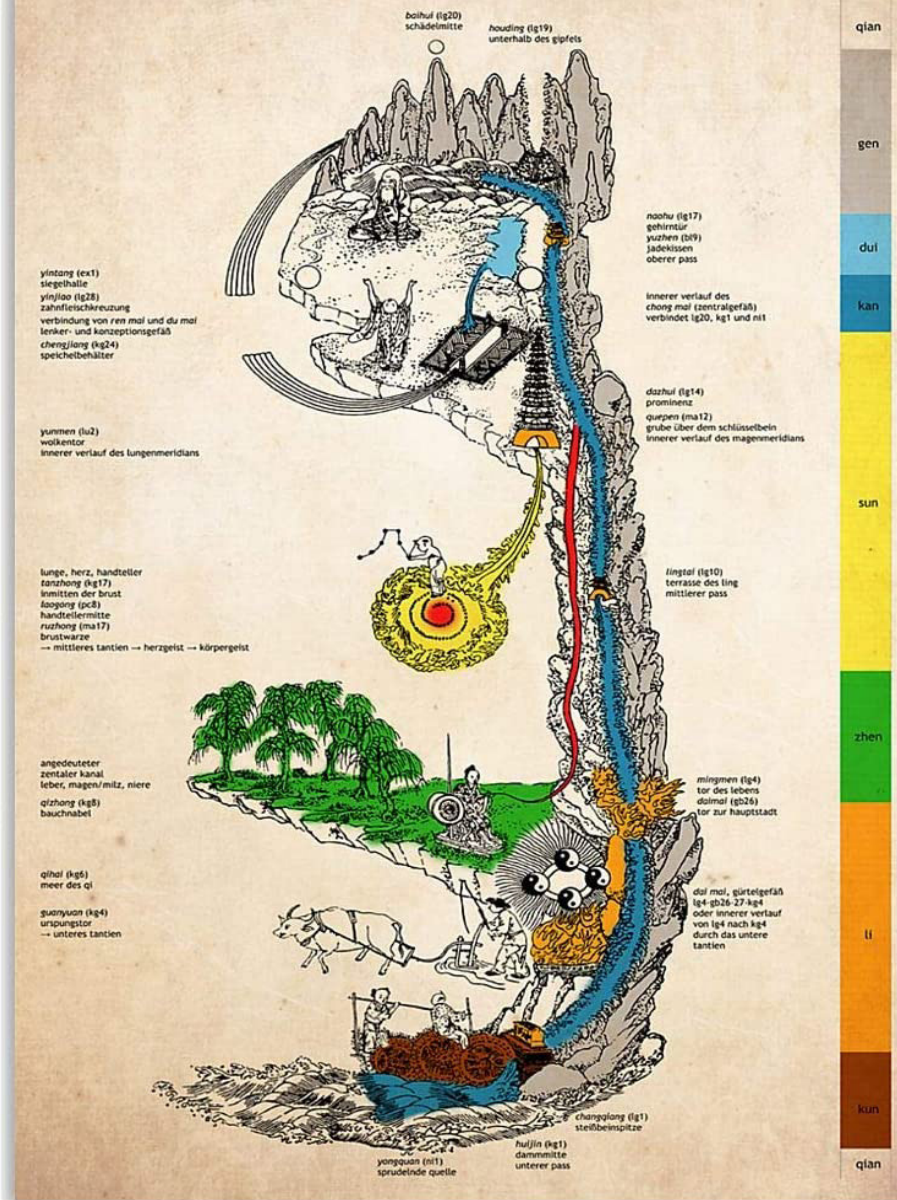
Ο χορός Bugang ,αλλιώς "Βηματισμός του Yu" είναι ένας ταοϊστικός χορός κατά τον οποίο ο ασκούμενος αποκτούσε με τελετουργικό και μαγικό τρόπο επιρροή πάνω στον αστερισμό της Βόρειας Άρκτου . Καθώς είναι ακόμη δεσμευμένος από τη γη, ο ταοϊστής μυούμενος - ακολουθώντας την παράδοση των αρχαίων σαμάνων προγόνων του μπορούσε να περπατήσει ανάμεσα σε συμβολικούς αστέρες (ή υπό μια έννοια πραγματικούς αστέρες) σχεδιάζοντας τους σχηματισμούς τους με σκοπό να καταφέρει να κυριαρχήσει πάνω τους ή να τους ασκήσει δύναμη με τον ίδιο τρόπο που ένας μάγος μπορεί να μαγέψει έναν άνθρωπο απαγγέλλοντας τις συλλαβές του ονόματός του ή χειριζόμενος την εικόνα του με έναν τρόπο αποδεδειγμένο ως μαγεία.

Όπως οι αρχαίες κινέζικες καταγραφές δείχνουν, μία στιγμιαία έγχυση μεταφυσικής ενέργειας ήταν η ανταμοιβή του μυούμενου που χόρευε τον βηματισμό του Yu , του ιερού βασιλιά , κάποιες φορές αποκαλώντας τον "βηματισμό του σαμάνου". Αυτός ο διστακτικός αλλά ισχυρός βηματισμός θεωρείται από κάποιους ερευνητές πως προέρχεται από τον χορό της αρκούδας ,έναν χορό με προέλευση αρχαϊκής ζωικής λατρείας (animal cult) και από άλλους πως παρουσιάζει ένα ημιπληγικό περπάτημα του ίδιου του Yu: ο οποίος ήταν ένας ημίθεος που είχε θυσιάσει μέρη των φυσικών του δυνάμεων προκειμένου να κερδίσει αντίστοιχες ουράνιες. Ο χορός αυτός ονόματι Bugang εκτελούνταν ακόμα κι από γυναίκες σαμάνισες στη νότια Κορέα, αλλά η πιο εκλεπτυσμένη και δραματική εξέλιξη έγινε στις εσωτερικές πρακτικές των ταοϊστών . Ένα μεγάλο ποσοστό της τεχνικής διασώζεται σε ένα κλασικό ταοϊστικό κείμενο της πρώιμης Χαν περιόδου.

Πίσω από τον αστρικό χορό του Yu υπάρχει ένας ταοϊστικός μύθος: Η μητέρα του μεγάλου Yu λέγεται πως τον συνέλαβε αφότου είδε να πέφτει ένα αστέρι στον αστερισμό του Ωρίωνα. Είναι πιθανό πως αυτή η αναπάντεχη εγκυμοσύνη δεν είναι ξέχωρη από τη δύναμη του βηματισμού του Yu που την αντλεί από τα αστέρια και ως αντάλλαγμα παρέχει κυριαρχία πάνω τους . Το σχέδιο των βημάτων του πάντα ακολουθούσε απ΄ ότι καταγράφεται ,αυτό ενός πανίσχυρου αστερισμού.Την πιο καθαρή σειρά αστεριών της βόρειας Άρκτου. Αδιαμφισβήτητα είναι η ίδια "τέχνη του περπατήματος στην Άρκτο" που σε αρχέγονα χρόνια διδάχθηκε στον «Κίτρινο Θεό» από την μυστική «Γυναίκα των Εννέα Ουρανών» βοηθώντας τον να νικήσει το τέρας Ch'ih-yu , σύμφωνα με τον μύθο.

Ο Μεγάλος Απώτερος Τέλειος Άνθρωπος (Hai Shang Chen Jen) , η πιο δοξασμένη τάξη των ταοϊστικών πλασμάτων , μπορεί να προσκαλέσει την υψηλή πολική θεότητα της Μεγάλης Μονάδας (T'aii) μέσω των βηματισμών στους εννέα αστέρες της βόρειας Άρκτου, της άρκτου της ταοϊστικής Καμπάλα . Η αναγνώριση των δύο αστεριών επιπλέον των επτά γνωστών αστεριών του αστερισμού είναι κατά κάποιον τρόπο αμφίσημη. Ένας σχολιαστής της δυναστείας των Σανγκ των "εννέα τραγουδιών" δηλώνει ότι τα επιπρόσθετα αστέρια είναι το ένα το αστέρι fu (=alcor) και το άλλο το chao-yao(=bootis) . Όμως τα μεσαιωνικά ταοϊστικά κείμενα συχνά παρουσιάζουν μία άλλη άποψη. Υποστηρίζουν ότι είναι αόρατοι αστέρες , τα ονομάζουν κενό , αντι-αστέρες και μαύρες τρύπες συμβολικής σημασίας. "Από τα εννέα αστέρια της Βόρειας Άρκτου εφτά είναι φανερά και δύο είναι κρυφά. Το όγδοο και το ένατο είναι η εμβρυική ουσία (ching) και το πραγματοποιητικό πνεύμα (shen) του Μεγάλου Αιδεσιμότατου Θεϊκού Ένδοξου (δηλαδή του Απώτερου Τέλειου Ανθρώπου της φιλοσοφίας Τάο) " (Ti Huang t'ai Tsun)

Η μαγεία του πολικού αστέρα πήρε πολλές μορφές και για την πρακτική της χρησιμοποιήθηκαν πολλές τεχνικές όπως ο έλεγχος της αναπνοής, που οι τεχνικές της διατηρούνται για εμάς στα βιβλία του Ταοϊστικού Κανόνα. Ένα έργο του T'ang πάνω στις ταοϊστικές τελετές υποστηρίζει μία εσωτερική προσέγγιση της Άρκτου. Το περπάτημα συμπεριλαμβάνει ένα στιγμιαίο όραμα του αστεριού fu (=alcor) ιδωμένο ως έκλαμψη πίσω από τα κλειστά βλέφαρα του ασκητή.

_Neijing Tu

Μία άλλη αναγνωρισμένη τεχνική με απαρχές απ' όσο φαίνεται πριν την εποχή του T'ang στην παράδοση του Mao Shan προτείνει ότι ο δεξιοτέχνης αναπαύει τον εαυτό του τη νύχτα πάνω σε ένα διάγραμμα της άρκτου απλωμένο πάνω στο κρεβάτι του με τα χέρια και τα πόδια του να δείχνουν τα κύρια αστέρια καθώς καλείται να απαγγείλει τα ονόματα των αστεριών , να τα εικονοποιήσει στην φαντασία του, να απαγγείλει προσευχές για αυτά και στο τέλος να φέρει την μεγαλειώδη εμβρυική ουσία τους μέσα στο σώμα του,εκεί όπου αναπτύσσουν με το πέρασμα του χρόνου ένα αθάνατο σώμα το οποίο θα ανέρθει στον ουρανό. Υπήρχαν πολλές ακόμη τεχνικές. Το περίγραμμα της άρκτου ήταν μόνο ένα από τα πολλά αστρικά μονοπάτια διαθέσιμα στον δεξιοτέχνη. Μπορούσε για παράδειγμα , να επιλέξει να κάνει έναν γύρο των πέντε πλανητών, που γυρίζουν γύρω από τον εκλειπτικό. Σε μία άλλη τεχνική ,υπάρχει ένα σχεδιάγραμμα για να περπατήσουν οι ασκούμενοι τις «Τρεις Υπεροχές» , έναν δυνατό αστερισμό κάτω από την Μεγάλη Άρκτο. Αυτό το σχεδιάγραμμα συμπεριλάμβανε επίσης κάποια νοητά στηρίγματα Αυτά τα στηρίγματα (kang) είναι οι κοσμικοί μεσημβρινοί που δένουν τους αστερισμούς αναμεταξύ τους και με τους πόλους (βόρειος και νότιος) νοητά. Πάνω απ' όλους τους αστέρες , το μικρό αστέρι ονόματι κόμπος (nin) σήμαινε τον ουράνιο πόλο. Όπως αναγράφεται σε ένα πρώιμο ταοϊστικό κείμενο : τα αστέρια είναι όλα δεμένα στο βόρειο χρονόγραμμα. Κάποιοι λένε πως υπήρχαν δώδεκα στηρίγματα\μεσημβρινοί ανταποκρινόμενοι στις δώδεκα ετήσιες στάσεις του κύκλου του Δία. Η αστρική μαγεία και οι αλχημιστικές εφαρμογές του Τάο συμπεριλάμβαναν πρακτικές όπου ο μυούμενος ταξίδευε μέσω των μεσημβρινών που είχαν τον ρόλο του πλέγματος και ενός κοσμικού δικτύου από τον έναν αστέρα στον άλλον γινόμενοι ικανοί μέσω της μαγείας να κινήσουν τα νήματα αυτού του δικτύου. (Πάνω βλέπουμε τον χάρτη Neijing Tu που συνδυάζει εσωτερική , εξωτερική αλχημεία καθώς και κινέζικη μυθολογία. Στο κέντρο του χάρτη βλέπουμε έναν ασκητή της τελετής bugang)

Συμβολισμός της Σουφικής Τελετής Mevlevi Sema (χορός των δερβίσηδων) \ Metin And 1979

_δερβίσηδες σε χορό

Όπως όλος ο σουφισμός, το τάγμα Mevlevi και η τελετή του είναι γεμάτη συμβολισμούς. Υπάρχει ένα μικρό εγχειρίδιο του 15ου αιώνα που μπορεί να θεωρηθεί η πρώτη ολοκληρωμένη διατριβή πάνω στον χορό στην Τουρκία. Ο συγγραφέας αυτού του εγχειριδίου εντοπίζει την εξέλιξη του χορού από την πνευματική του γέννηση στην δημιουργία του κόσμου και αποκαλύπτει μια συμβολική ερμηνεία του sema. Αναφέρει πως όταν ο Θεός δημιούργησε το Σύμπαν, θεϊκή ενέργεια αντήχησε και πως από αυτόν τον ήχο αναδύθηκαν οι 12 τονικότητες της μουσικής. Αυτό γέννησε 4 διαφορετικά είδη χορού , το karh, το raks,το mualak και το pertav. Μέσα από αυτή τη δημιουργία αναδύθηκε ένας Σούφι ντυμένος στα μπλε και ξεκίνησε να περιστρέφεται. Το karh είναι μία περσική λέξη που σημαίνει τροχός ή περιστρεφόμενο αντικείμενο, το raks γενικά σημείνει χορός αλλά σε αυτό το πλαίσιο σημαίνει συγκεκριμένα κίνηση των ώμων, των χεριών, τον ποδιών, και του κεφαλιού με τον κορμό του σώματος να παραμένει στατικός . Το mualak στα αραβικά σημαίνει «κρεμάμενο αντικείμενο» .

Υποδηλώνει το πήδημα και το άλμα , σημαίνοντας τις κάθετες κινήσεις του χορού . Το pertav, άλλη μία περσική λέξη σημαίνει φυσική εμπρόσθια προβολή και καλύπτει την ομάδα οριζόντιων κινήσεων. Ο συγγραφέας προχωράει στη σύνδεση των φυσικών κινήσεων του σώματος, στον χορό μιας πνευματικής εμπειρίας. Εδώ είναι που αναφέρει τη λέξη sema. Είναι καθαρό πως η ιδέα του ήχου, του χορού , και της πνευματικής εμπειρίας έγιναν αλληλένδετα. Πράγματι η θρησκευτική πλευρά της ζωής των ανθρώπων ήταν στενά συνδεδεμένη με τον χορό ώστε ο θρησκευτικός καθοδηγητής και ο καθοδηγητής του χορού sema ήταν το ίδιο άτομο.

Το δωμάτιο στο οποίο ο χορός εκτελούνταν συμβόλιζε τον χρόνο. Ο ίδιος ο καθοδηγητής αντιπροσώπευε τον Ήλιο, τον δωρητή ζωής της Γης και οι χορευτές που γυρνούσαν γύρω του ήταν οι Πλανήτες και η Σελήνη. Το στριφογύρισμα από μόνο του συμβόλιζε τις ουράνιες κινήσεις – όπως η γη περιστρέφεται γύρω από τον άξονά της αλλά ταυτόχρονα κινούμενη γύρω από τον ήλιο έτσι και οι δερβίσηδες περιστρέφονται στα πόδια τους καθώς κάνουν μία στροφή στην αίθουσα που θεωρούνταν η αίθουσα του ουράνιου ήχου. Οι τέσσερις χοροί συμβόλιζαν τις 4 εποχές, γεννούμενες στους δώδεκα ηλιακούς μήνες. Επίσης συμβόλιζαν τα τέσσερα στοιχεία, τα τέσσερα βασικά σημεία του ήλιου , και τις τέσσερις ηλικίες του ανθρώπου.

Στην αίθουσα που χωρίζεται από μια αόρατη γραμμή ή μία γραμμή ισημερινού η δεξιά πλευρά είναι ο υλικός κόσμος, ο ορατός κόσμος και η αριστερή είναι ο αόρατος κόσμος , ο κόσμος των (περσικών) αγγέλων. Το ένα τέλος του ισημερινού που κάθεται ο sheikh είναι η θεϊκή φύση. Το αντίθετο τέλος είναι η ανθρώπινη φύση. Έτσι, το δεξί ημικύκλιο αντιπροσωπεύει την κατάβαση από τη θεϊκή φύση , το απόλυτο , στην ανθρώπινη φύση. Το αριστερό ημικύκλιο ανέρχεται από την ανθρώπινη φύση στη θεϊκή φύση. Με άλλα λόγια το δεξί αντιπροσωπεύει την κατάβαση στην υλική τελειότητα και το αριστερό ανέρχεται στην πνευματική τελειότητα, στη διαλογιστική ζωή.

Ο semazen ή χορευτής εκτείνει τα χέρια του διάπλατα και οριζόντια ενώ γυρίζει. Κάποιες φορές το δεξί χέρι ανασηκώνεται με την παλάμη να κοιτά προς τα πάνω και το αριστερό χαμηλά με την παλάμη να κοιτά κάτω. Η συμβολική ερμηνεία αυτής της θέσης είναι πως η επιρροή από τον ουρανό\παράδεισο προσλαμβάνεται από το πάνω χέρι , κατεβαίνει στον χαμηλό κόσμο μέσω του κάτω χεριού , θέτοντας τον χορευτή ένα κανάλι ανάμεσα στους δύο κόσμους.

_Σούφι χορεύουν σε έκσταση

5_ Θρησκευτικός συγκρητισμός_Η θρησκεία ανακατασκευάζεται

_Το σύμβολο της Θεοσοφικής Κοινωνίας

Να ανακατεύεις ή να μην ανακατεύεις; Συγκρητισμός και Αντισυγκρητισμός στην ιστορία της Θρησκείας και της Θεοσοφίας \ Siv Ellen Kraft 2002

Ορισμένος και ως "συνονθύλευμα θρησκειών" ο συγκρητισμός έχει αναφερθεί ως ανούσιος ,υποτιμητικός και ουσιοκρατικός όρος που πρέπει να αποκλείεται από τα πεδία της θρησκειο-ιστορικής έρευνας. Γραμμένο προς υπεράσπιση αυτού του όρου ,αυτό το άρθρο παρέχει μία αξιολόγηση των προβληματικών του όρου καθώς και απόπειρες συμφιλίωσης αυτών. Οι ανθρωπολόγοι Rosalinda Shaw και Charles Stewart προτείνουν μία οριοθέτηση ανάμεσα στον "συγκρητισμό" (ως την πολιτική της θρησκευτικής σύνθεσης) και τον "αντισυγκρητισμό" (ως προσπάθεια προστασίας των θρησκευτικών παραδόσεων). Λαμβάνοντας τα εργαλεία τους ως σημείο αφετηρίας , αυτό το άρθρο μελετά εναλλασσόμενες τάσεις στην ιστορία της Θεοσοφίας . Η Θεοσοφική Κοινωνία (Theosophical Society) ξεκίνησε ως υπερ-συγκρητική θρησκεία , ενώ ταυτόχρονα προωθούσε τον αντισυγκρητισμό εκ μέρους των άλλων θρησκειών.

Μία μη διευθετημένη κατηγορία των θρησκειο-ιστορικών ερευνών , ο "συγκρητισμός" έχει υποστεί πολλές μεταμορφώσεις ιστορικά. Σήμερα χρησιμοποιείται ως ένας υποτιμητικός όρος ,ως μία ασαφής αναφορά στις πολύ αναμεμειγμένες θρησκείες και - πιο σπάνια- ως μια θεωρητική έννοια . Εντωμεταξύ πολλοί ακαδημαϊκοί αποφεύγουν τον όρο. Τα θρησκειοπολιτισμικά μείγματα του πρόσφατου μοντερνισμού αναφέρονται με όρους υβριδοποίησης , κατακρεούργησης αλλά σπάνια συγκρητισμού. Σε μία χρήσιμη έρευνα που εκδόθηκε την δεκαετία του 1990' , ακαδημαϊκοί της θρησκείας προσπάθησαν να ανατρέψουν αυτήν την τάση και να αναθεωρήσουν τον όρο. Εμπνευσμένο από αυτές τις απόπειρες, αυτό το άρθρο παρέχει αιτιολογήσεις προηγούμενων ερευνών και διερευνά πτυχές της Θεοσοφικής Κοινωνίας. Η Θεοσοφική Κοινωνία είναι συγκρητική με κάθε ερμηνεία του όρου. Αναδύθηκε ως ένα θρησκειο-επιστημονικό μείγμα και εδραιώθηκε υπό την θεολογική ηγεσία της Helena Petrovna Blavatsky . Συσχετιζόμενο με την αέναη οπτική του, αυτή η αναζήτηση της Ενότητας στην ποικιλομορφία είναι , ίσως η πιο σημαντική συνεισφορά της Θεοσοφίας στα πεδία της ύστερης μοντέρνας "εναλλακτικής θρησκευτικότητας".

Συγκρητισμος: Μία σύντομη ιστορία Εφαρμογής

Ο όρος συγκρητισμός απέκτησε πρώτη φορά ακαδημαϊκή αποδοχή από τον γερμανό ιστορικό J.G. Droysen στο έργο του Geschichte des Hellenismus (1836) και έγινε μέρος θρησκειο-ιστορικής και θεολογικής συζήτησης κατά τη διάρκεια του τέλους του 19ου αιώνα .Ορισμένος με μία ουδέτερη έννοια , ο συγκρητισμός έφτασε να σημαίνει "μία ανάμειξη θρησκευτικών ιδεών και πρακτικών όπου είτε, ένα μέρος υιοθετεί στοιχεία και αρχές από το άλλο , είτε όλα τα μέρη είναι κράματα ενός κοσμικού παρά ενός πολυθεϊστικού σχήματος"

Παράλληλα με αυτήν τη χρήση ο συγκρητισμός χρησιμοποιήθηκε από βιβλικούς θεολόγους για να εκφράσει θρησκευτική σύγχυση και αναταραχή . Όπως εκφράζει ο Hermann Useher το 1898 : « Ο συγκρητισμός είναι ένα συνονθύλευμα θρησκειών, η ανήθικη εγκατάλειψη της πίστης προς τους Πατέρες.»

Μέχρι στιγμής η πιο γόνιμη περίοδος θεωρητικού διαλόγου ήταν τις δεκαετίες του 1960' και του 1970' που φιλοξένησε πολλά συνέδρια, με ακαδημαϊκούς όπως ο Helmer Ringren, ο Joseph Kamstra και Ulrich Berner. Εντωμεταξύ ο Robert Baird στην έρευνά του "Category Formation and the History of Religions" 1971, συμπεριλαμβάνει τον συγκρητισμό ανάμεσα σε έννοιες όπου θα έπρεπε να απαγορευτούν στη θρησκειο-ιστορική έρευνα.

Οι ενστάσεις του Baird δεν προκάλεσαν τη σιγή της ακαδημαϊκής συζήτησης. Πιο συγκεκριμένα , ο Carsten Colpe στο άρθρο του στην Encyclopaedia of Religion (Colpe 1987) άντλησε πιο θετική συνεισφορά. Ο Colpe προσπάθησε , σε αυτό το κατά κάποιον τρόπο πολύπλοκο άρθρο , να καθορίσει και να ταξινομήσει τις συγκρητικές καταστάσεις και θρησκείες ως αντίθετες στις σταθερές θρησκείες και να εντοπίσει τις γενικές διαδικασίες αλλαγής τους.

Ανάμεσα στους λίγους ακαδημαϊκούς που ακολούθησαν το μονοπάτι του διευκρινισμένου ορισμού , ο ιστορικός Michael Pye έχει πιο πρόσφατα επαναλάβει την ανάγκη για μια ουδέτερη (θρησκευτικο-ιστορική) αντί για μία κανονιστική (θεολογική) προσέγγιση. Όπως ο Colpe επίσης εκφράζει , προκειμένου ο όρος να είναι ευρηματικά εφαρμόσιμος , οι ορισμοί είναι αναγκαίοι . Ιδιαίτερα σημαντικό σε αυτή την οπτική , είναι ο συγκρητισμός να διαχωριστεί από τη «σύνθεση» , καθώς είναι μια προσωρινή αμφίσημη συμβίωση στοιχείων από ποικίλες θρησκείες και άλλα πλαίσια μέσα σε ένα ανεκτικό θρησκευτικό μοτίβο. Ενώ το δεύτερο (η σύνθεση) είναι το συμπέρασμα σε μια διαδικασία που κατ 'αυτόν τον τρόπο ολοκληρώνεται (Pye 1994)

Προβληματικές υποθέσεις και άλυτα θέματα

Οι θεωρίες μέχρι στιγμής προτείνουν να αφήσουμε πολλά προβλήματα άλυτα. Πιο συγκεκριμένα ίσως, παρουσιάζονται να είναι αγκυλωμένα σε αναχρονιστικές αντιλήψεις του θρησκευτικού εσσενσιαλισμού– των θρησκειών ως αυτόχθονα φαινόμενα των οποίων η συνοχή διακόπτεται από τη συγκρητική αναδιαταραχή.

Αντιτιθέμενος σε αυτήν την αντίληψη ο Edward Said (1978) αναφέρεται σε «αλληλοεπικαλυπτόμενες περιοχές» και «διασυνδεδεμένες ιστορίες», οι οποίες βρήκαν αποδοχή στην ακαδημαϊκή κοινότητα. Η περιπλοκότητα ανήκει , από αυτήν την οπτική, στην νόρμα της ιστορικής εξέλιξης, παρά στις εξαιρούμενες φάσεις των συγκρητικών καταστάσεων.

Προσθετικά στα παραπάνω προβλήματα οι ακαδημαϊκοί διερωτώνται για την ικανότητα αυτών των θεωριών να εξηγήσουν την αλλαγή. Οι θεωρίες του συγκρητισμού προσφέρουν λίγα στην κατεύθυνση των στρατηγικών για έρευνα. Τείνουν , επίσης να αγνοούν τον ρόλο της ανθρώπινης αυτενέργειας και της στρατηγικής επιλογής (Rothstein 1996). Όπως ο ανθρωπολόγος F. Niyi Akinnaso το τοποθετεί: Ο συγκρητισμός παίρνει ως στιγμή αφετηρίας τη σύγκρουση ή την αλληλεπίδραση ανάμεσα σε δύο ή περεταίρω διαφορετικά σχήματα θρησκευτικού συμβολισμού μην εξηγώντας τις δυναμικές της αλληλεπίδρασης. Συνεπώς εξαιρεί τη σημασία της ανθρώπινης αυτενέργειας στη δημιουργία της θρησκευτικής γνώσης . Όπως το κατασκευαστικο-λειτουργικό μοντέλο μέσα στο οποίο ενσωματώθηκε ο συγκρητισμός αναγνωρίζει την αλλαγή χωρίς να είναι ικανός να την εξηγήσει (Akinnaso 1995).

_Ο συγκρητισμός του βεδικού θεού Κρίσνα με τον Ιησού Χριστό και τον Γκοτάμα Βούδα είναι συχνός , πολλές φορές προστίθεται σε αυτήν την σύνθεση και ο θεός Διόνυσος.

Χρησιμοποιημένος εκτός της θεωρητικής συζήτησης, ο συγκρητισμός τείνει να χρησιμοποιείται ως ένας όρος για πολύ αναμειγμένες θρησκείες. Τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για να διακρίνουμε αυτά τα υπερμείγματα δεν αναφέρονται πραγματικά ποτέ και μοιάζουν να είναι βασισμένα σε θεολογικές υποθέσεις. Είναι για παράδειγμα, δύσκολο να υπερασπιστείς το γεγονός ότι ο Χριστιανισμός, του οποίου οι ρίζες στον Ιουδαϊσμό και στις Ελληνιστικές θρησκείες θα έμοιαζαν να πληρούν τις προϋποθέσεις για ένα υπερμείγμα, σπάνια αναφέρεται ως συγκρητικός. Εντωμεταξύ, οι Ελληνιστικές θρησκείες πάντα συμπεριλαμβάνονται ανάμεσα στις τόσο ξακουστές θρησκείες του Νέου Κόσμου και στα Νέα θρησκευτικά κινήματα του δυτικού μοντερνισμού. Η χρήση του συγκρητισμού ως υποτιμητικού χαρακτηρισμού μοιάζει, σε πρόσφατες έρευνες να εφαρμόζεται κυρίως στις τελευταίες θρησκείες. Ενώ τα πρώτα (ελληνιστικές θρησκείες) καλύπτονται από την παλαιά εποχή και την υστερο-αποικιοκρατική ευαισθησία οι νέες θρησκείες δεν έχουν ούτε ηλικία ούτε πολιτικές τάσεις στη μεριά τους να τις υποστηρίζει. Η ανάμειξη δια μέσου των θρησκευτικών παραδόσεων μοιάζει , πιο ειδικά , να γίνεται περισσότερο αποδεκτή με την πάροδο του χρόνου, ενώ η μετα-αποικιοκρατική συνείδηση έχει δημιουργήσει αρνητικούς χαρακτηρισμούς στην προβληματική των θρησκειών του Νέου Κόσμου και της Νέας Εποχής (New Age). Χαρακτηριστική στην παραπάνω τάση, μία πρόσφατη έρευνα της Maria Carlson χαρακτηρίζει την Θεοσοφία ως «Ένα τεχνητό σύνθετο δόγμα χτισμένο από τα θραύσματα και τα κομμάτια άλλων πίστεων» (Carlson 1993) . Η Θεοσοφία είναι, επιπλέον, «ένα αποκαλυπτικό παράδειγμα των προβλημάτων του συγκρητισμού συμπεριλαμβανομένου της ασαφής σκέψης και του αναγωγισμού». Όπως λέει η Carlson : «Η Blavatsky θηρεύει αποφθέγματα από πληθώρα πηγών. Παραθέτει ανακριβώς και παρερμηνεύει, παίρνει το υλικό της απομονωμένο από το πλαίσιό του και το συνταιριάζει με άλλα φαινομενικά παρόμοια υλικά. Δεν υπάρχει κανένας θρησκευτικός στοχαστής, φιλόσοφος, ή μεταφυσικός, από τον Abelard έως τον Zeno που να μην τοποθετεί κάπου.

Το αποτέλεσμα είναι, ένα έργο επικού συγκρητισμού ορθάνοιχτο σε επιθέσεις κληρικών, εμπειρογνωμόνων σε θρησκευτικό συγκρητισμό, φιλοσόφων, επιστημόνων, καθώς και άλλων αντιπροσώπων από κινήματα αποκρυφισμού»

Κάποιος μπορεί ,όπως η Pina Werbner έχει επισημάνει ,να ρωτήσει γιατί «σε έναν πολιτισμικά υβριδικό πλανήτη, η πολιτιστική υβριδοποίηση ακόμη βιώνεται ως μία επικίνδυνη και μεταμορφωτική δύναμη;» .

Εναντιωμένη την μεταμοντέρνα εορτή των μειγμάτων και των παραβιάσεων, η ανάγκη για ευκρινείς παραδόσεις δεν μοιάζει να αποδυναμώνεται. Σχολιασμένο από τον Bakhtin στην αρχή του 20ού αιώνα , μοιάζει , επιπλέον πως οι πιο σοκαριστικες πολιτισμικοθρησκευτικές παραβιάσεις να διεξάγονται από αυτούς (όπως οι Θεοσοφιστές) που συνειδητά επιδιώκουν παραβιάσεις. Ενώ η “οργανική υβριδοποίηση” αφήνει ατάραχη την έννοια της τάξης και της συνοχής καθώς νέες λέξεις ,εικόνες ή αντικείμενα ενσωματώνονται ασυνείδητα, η “εσκεμμένη υβριδοποίηση” βιώνεται ως απειλή για την υπονοούμενη κοινωνική τάξη. Η τελευταία (εσκεμμένη υβριδοποίηση) ανήκει πιθανόν στο σενάριο της «καθαρότητας και του κινδύνου», διατυπωμένο από την ανθρωπολόγο Mary Douglas (1966) . Οι «καθαρές» θρησκείες είναι αυτές όπου το περιεχόμενό τους είναι συγκρατημένο και αμόλυντο από εξωτερικές επιρροές. Οι “επικίνδυνες”

_δεξιά η Helena Petrovna Blavatsky σε ταξίδι της στην Ινδία το 1877

(τεχνητές ή κατασκευασμένες) θρησκείες είναι αυτές που παραβιάζουν όρια και αναμιγνύουν ιδέες από διαφορετικές πηγές .

Αντιπροσωπευτική αυτών των κινδύνων ,η Θεοσοφία όχι απλά αντιμετωπίζεται ως κακή θρησκεία, αλλά ως απειλή στην αυθεντικότητα των άλλων θρησκειών – των "καθαρών" θρησκειών των οποίων τις ιδέες δανείζεται.

Είναι, λαμβάνοντας υπ' όψιν τους παραπάνω παράγοντες, σχεδόν απροσδόκητο ότι πολλοί ακαδημαϊκοί αποφεύγουν τον όρο συγκρητισμό .Σχολιάζοντας την κατάσταση ανάμεσα στους ανθρωπολόγους το 1994 , ο Charles Stewart και η Rosalinda Shaw επισημαίνουν ότι:

Παρ' όλο που οι συγκρητικές διαδικασίες τελευταία δεσπόζουν ευρέως, φαίνεται να υπάρχει μία αμηχανία σχετικά με τον όρο στην μεταμοντέρνα ανθρωπολογία. Ακούμε μακράν λιγότερα σχετικά με τον πολιτισμό ως συγκρητικό παρά για τον πολιτισμό ως κολλάζ, ανάμειξη, ως θραύσμα, ως διαπολιτισμό, ως υπονομευτική υβριδική εφεύρεση.

Σε μία μικρή σειρά μελετών που εκδόθηκαν την δεκαετία του 1990' , γίνεται μία προσπάθεια να αλλάξει αυτή η τάση και να αναθεωρηθεί η μελέτη του συγκρητισμού. Επικριτικοί στην μελέτη για διευκρίνιση ορισμών , αυτοί οι ακαδημαϊκοί προσεγγίζουν τον συγκρητισμό ως ένα πεδίο έρευνας. Όπως ο Rothstein διατυπώνει:
Ο συγκρητισμός θέτει ιστορικά ερωτήματα σχετικά με τις ρίζες, τις πολιτισμικές επαφές και τις δεχόμενες επιρροές. Αυτές είναι οι ερωτήσεις στις οποίες οι τυπικοί άνθρωποι είναι πλήρως ικανοί να διατυπώσουν με τους δικούς τους όρους για να καταλάβουν τις θρησκείες καθώς και άλλα πολιτισμικά φαινόμενα. Οι ανθρωπολογικές αναλύσεις είναι εν μέρει επαγγελματικές επεκτάσεις αυτών των δημοφιλών τρόπων σκέψης. Ο συγκρητισμός σύμφωνα με αυτήν την άποψη δεν μπορεί να οριστεί επακριβώς, καθώς δεν αναφέρεται ως ένα ξεχωριστό φαινόμενο. Αυτό που χρειαζόμαστε είναι στρατηγικές που μας βοηθάνε να εξακριβώνουμε πώς οι αλλαγές λαμβάνουν χώρα (Rothstein 1996)

Αντλώντας από προηγούμενες μελέτες ο Rothstein προτείνει πρώτα ότι κάποιες ταξινομήσεις "κατασκευαστικών ομοιοτήτων" ίσως να είναι προϋπόθεση για τον συγκρητισμό να λάβει χώρα. Αναζητώντας τα «κοινά εδάφη» π.χ. τις αναλογίες και τις ομολογίες τους ή τις συγκρούσεις ανάμεσα στα αναμεμειγμένα συστήματα κατανόησης, κάποιος μπορεί να αναλύσει τις διαδικασίες αλλαγής στις επί μέρους θρησκείες (Rothstein 1996)

Μία δεύτερη, και για την περίπτωση της Θεοσοφίας πιο χρήσιμη στρατηγική, πιστεύω, είναι αυτή της οριοθέτησης ανάμεσα στον συγκρητισμό και σε αυτό που δεν είναι συγκρητικό. Ο Rothstein προτείνει, ως λύση για αυτό το πρόβλημα , τον "αρνητικό συγκρητισμό", πιο συγκεκριμένα μια σαφή απόπειρα να αποφευχθεί η επιρροή και να υπερασπιστεί η πίστη ως έναντι στην εξωτερική παρόρμηση .Στενά συσχετιζόμενη με αυτήν την έννοια, Ο Stewart και η Shaw μιλάνε για τον "αντι-συγκρητισμό" χαρακτηρισμένο ως:

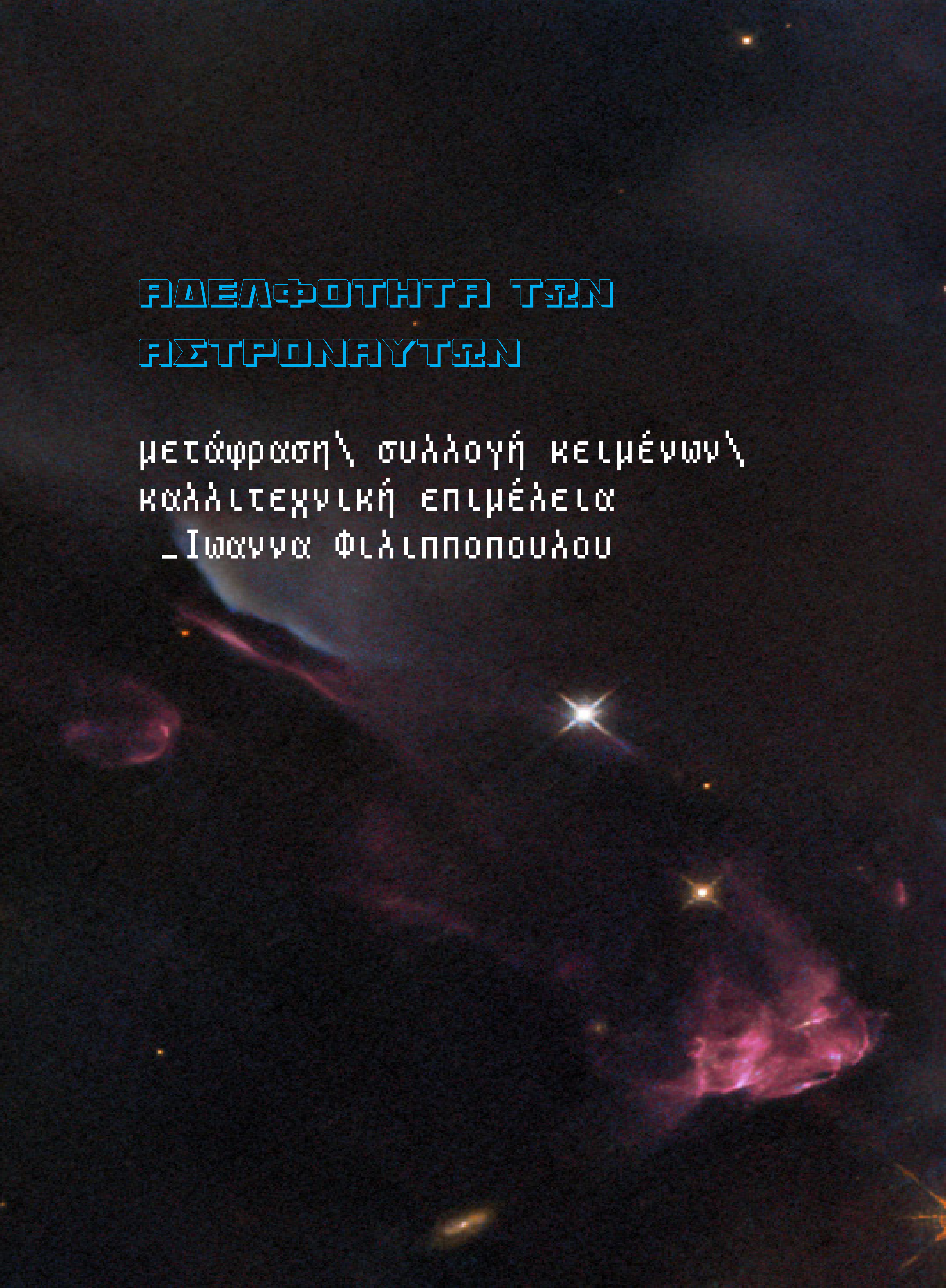
Ανταγωνισμός στην θρησκευτική σύνθεση ,φανερώνεται από εκπροσώπους που τους απασχολεί η υπεράσπιση θρησκευτικών ορίων|παραδόσεων. Ο αντισυγκρητισμός συχνά επισυνάπτεται με την κατασκευή της «αυθεντικότητας» η οποία με τη σειρά της συνδέεται με έννοιες «καθαρότητας».

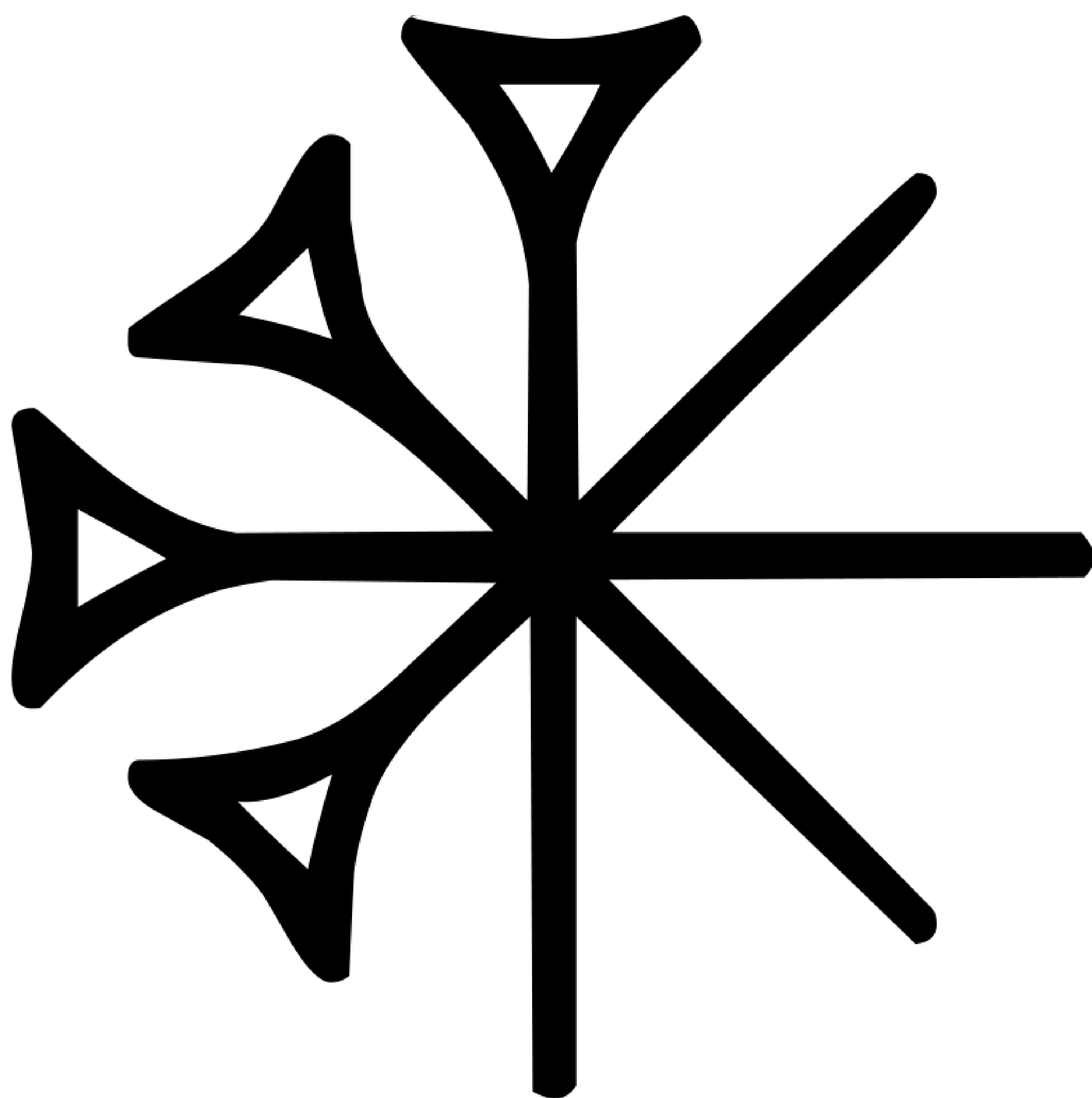
Αντί να αντιμετωπίζουμε τον συγκρητισμό ως κατηγορία και ως –ισμο οι συγγραφείς ευελπιστούν να αναχυτευτεί η μελέτη του συγκρητισμού ως "οι πολιτικές της θρησκευτικής σύνθεσης" και επιπλέον να εστιάσουν στην δύναμη και την αυτενέργεια.

Αυτή η διχοτόμηση ανάμεσα στον συγκρητισμό και τον αντισυγκρητισμό έχει πολλαπλά πλεονεκτήματα. Η προσοχή είναι, καταρχάς , κατευθυνόμενη προς διερευνητικές προοπτικές στην ερώτηση πώς οι άνθρωποι λίγο πολύ συνειδητά συσχετίζονται με το περιβάλλον τους . Οι θρησκευτικοί παράγοντες δεν προσεγγίζονται ως παθητικά θύματα των ιστορικών καταστάσεων , αλλά ως προθεσιακά όντα που επιλέγουν , διαλέγουν και συσχετίζονται με το περιβάλλον τους . Σε τελευταίες έρευνες οι ακαδημαϊκοί προτείνουν να μελετούμε αυτές τις επιρροές και διαδικασίες , παρά να λαμβάνουμε ως δεδομένες τις αναφορές "καθαρότητας" ή "αυθεντικότητας" συγκεκριμένων θρησκειών .

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΤΩΝ
ΑΣΤΡΟΝΑΥΤΩΝ
μετάφραση\ συλλογή κειμένων\
καλλιτεχνική επιμέλεια
_Ιωαννα Φιλιπποπουλου

Φιλιπποπούλου Ιωάννα 2022